

 717 8204
 717 8342
 Kaya Nik-
 Noord 18
Speedmail
DOMESA

Arco Bonaire
The truth shall set you free
 Free Copy!
 E ta gratis!

Voz di Bonaire
94.7
UPG pa un Boneiru próspero

May 12, 2006, Vol. 4, no. 7

The future is here now!

Bonaire, Netherlands Antilles

REINA JACKIE KU SU PUEBLO

Maneho
Energético
 pa Antia,
 página 6 - 7

Integra-
tiemodel
 uitgewerkt,
 blz. 24-25

Leonel
Fernandez:
Democracia,
 página 23

Cher-
nobyl
 Legacy,
 page 20

QUEEN JACKIE AND HER PEOPLE

Jackie Bernabela on the Importance of Art (speech), page 16
 Jackie Bernabela ta splika kiko ta Importansia di Arte, pg. 16

MIO 717-8787
 make it yours
3rd Gen.
cellular

Don't mess with us!

FOUNDATION
ANIMAL WELFARE
BONAIRE
 www.fawbonaire.org

Respetá nos!

Lisa Gas
fun miles
 fun within your reach!

City Shop

Freon R22
Fls. 150,-
INCLUDE MATERIAL & INSTALLATION
5 YEARS GUARANTY ON COMPRESSOR
Art Cool
 9000 BTU FLS. 1.145,-
 12000 BTU FLS. 1.375,-
 18000 BTU FLS. 1.695,-
 24000 BTU FLS. 2.095,-
 12000 BTU FLS. 1.695,-
 18000 BTU FLS. 1.975,-
 9000 BTU FLS. 695,-
 12000 BTU FLS. 795,-
 18000 BTU FLS. 1.135,-
 24000 BTU FLS. 1.475,-

SVB TA MATA GALIÑA KU TA PONE WEBU DI ORO

SVB su funshonamentu ta enemikal kontra doñonan di trabou. Promé ku nos sigui, nos kier enfatisá *un biaha mas* ku ARCO ta *pro* e instituto di SVB. Solamente nos ta kontra su funshonamentu, kibrando moral di doñonan di trabou *inesesariamente*. Nos ta hala atenshon n'e hecho ku tin vários kompania (vooral di konstrukshon) na Boneiru ku ta trahando 'zwart'. Durante reunion ku Komishon di Supervishon di SVB aña pasá AKIB a trese e punto aki dilanti *un biaha mas*, sin niun resultado palpabel te dia di awe. AKIB a enfatisá tambe ku no ta e kompanianan den man di stranhero ta kousa e problema aki mas tantu, sino kompanianan den man di hende lokal. A pidi SVB pa tuma medida, pasobra e fenómeno aki ta fomentá hopi desgusto den sektor privá, pasobra di e forma aki sierto kompania semper por traha pa un preis mas abou, poniendo ku kompanianan ku ta respetá lei no por kompetí. Esaki nos yamá 'concurrentievervalsing', lokual ta resultá sea den bankarota di kompanianan ku ta respetá lei, òf nan tambe mester bai den ilegalidat (lokual ta perdonabel).

Otro ehèmpel di enemistat ta ku kompanianan mester warda mashá hopi pa nan risibí 'loondervingskosten' bèk di SVB. 'Loondervingskosten' ta sèn di 'ziekengeld' ku SVB tin ku paga doñonan di trabou pa kompensá nan pa sueldonan pagá na trahadónan ku tin A.O. E *loondervingskosten* aki por wòrdu kobrá na fin di kada kwartal. Despues bo no ta haña bo sèn mes ora tampoko. Regularmente kompanianan tin ku warda entre 3 ku 6 luna pa nan wòrdu pagá (tin biaha asta mas). Pero si un kompania ta paga su *premies un dia* (!) lat, e ta haña but mes ora! Di e forma aki SVB realmente ta fia sèn di sektor privá sin paga interes. Pero e kompanianan sí tin ku paga interes na banko (te 12%). Pa un kompania chikitu esaki asta por ta fatal. Nos ta kontentu ku SVB a primintí awor ku nan lo drecha pagamentu di 'loondervingskosten'. Ban spera ku nan lo kumpli. Mihó lat ku nunca, pero pa nos ker'é, nos mester mir'é promé.

Hopi opheshon (*bezwaarschriften*) i otro kartanan dirigí na SVB no ta wòrdu tratá ni kontestá. Ni maske kon bon bo yena bo formularionan di trahadónan den servisio, SVB ta sigui manda 'aanslagen' inkorekto pa trahadónan ku no ta den servisio mas. Atministrashon di SVB ta laga hopi di deseá, forsando doñonan di trabou di warda nan pruebanan di pago pa un periodo kasi imposibel. Asina nos por sigui. Di e manera aki doñonan di trabou ta pensa ni dos sino tres biaha promé ku nan tuma hende den servisio, pasobra nan sa delantá ku nan ta bai haña mashá hopi trabou despues pa stret kos ku SVB atrobe.

Nos ta finalisá ku un eksperensha personal. For di aña 2002 un kompania di nos su úniko trahadó a bai traha otro kaminda. Nos a informá SVB debidamente. Nos a pidi SVB aserka pa no forsa nos di entregá 'nihil-aangiftes' tur luna, pasobra esei ta tempu perdí pa nos i pa SVB mes tambe. Ounke nos tin un korespondensia over di esaki di 4 aña aworaki, SVB no *kier* registrá den nan computer ku nos kompania ta inaktivo. Nan ta eksigí pa nos yena i entregá 'nihil-aangiftes' tur luna, *sin tin nodi*. Asta SVB a menasá nos ku but i kastigu di prizòn pa di dos biaha kaba! Papiando di enemistat!

Korda bon, ta doñonan di trabou ta paga e *premies* pa SVB por funshoná. Ta p'esei SVB tin ku trata doñonan di trabou bon pa nan no pèrdè interes pa sigui invertí. Ta nan t'e galiña ku ta pone webu di oro. Si bo primi nan di mas sin tin nodi, un òf otro manera e tin ku bini bèk pa bo ku konsekuensianan negativo. Por ehèmpel, un ekonomía ku no kier drai.

DIVI DIVI
 Tel: 888-1050 (Curacao)
 563-1913 (Reservations)

**BONAIRE-CURACAO
 ONLY FOR NAf. 75,-**

* Children up to 12 years fly for naF. 40,-
 * Children up to 3 years fly for FREE.

- All of the above prices do not include airport tax
 - Prices are for one-way flights only

SVB KILLS THE CHICKEN THAT LAYS THE GOLDEN EGGS

The SVB has a hostile attitude towards employers. Before we continue, we wish to emphasize *once more* that ARCO supports the SVB as an institution. We are only against the way they operate, breaking the morale of employers *unnecessarily*. We point out that many companies on Bonaire (particularly in the construction business) never pay any premiums to the SVB. AKIB (= Bonaire Business Association) drew the attention to this problem *once again* last year during a meeting with the SVB's supervisory board, without any tangible results up to now, however. AKIB also emphasized that the problem was not so much caused by companies run by foreign owners, but mostly by companies run by *local* owners (Antillean or Bonairean). The SVB was requested to take measures. This problem is of great concern to the business community, as it allows certain companies to always contract for lower prices, making it impossible for law-abiding businesses to compete. Such '*unfair competition*' results either in bankruptcies of law-abiding businesses, or they have to start operating illegally as well (for which we can hardly blame them).

Another example of the SVB's hostility is the fact that employers have to wait much too long for their '*sickness benefits compensation*' from the SVB. *Sickness benefits compensation* is a refund by the SVB for sickness benefits advanced by employers to workers who are medically unfit for work. Employers can hand in their invoice for such compensation at the end of each quarter. But once your invoice has been handed in, you do not get your money straight-away. Employers usually have to wait between 3 to 6 months before they receive their compensation (sometimes even longer). If a law-abiding employer, however, should inadvertently be late with payment of premiums by just *one day* (!), he is immediately whacked with a juicy fine without any delay! All this means that on top of paying premiums, the business community is forced to *finance* the SVB at zero-interest. But businesses obviously do have to pay interest to the bank! Up to 12%. For small businesses this can even be fatal. It is nice to hear that the SVB has recently promised to start paying sooner in future. We hope they will, but we can only believe it when we see it.

Formal objections ('bezwaarschriften') to SVB-decisions and other letters directed to the SVB are often ignored. And no matter how conscientiously you may have filled out your forms, the SVB will just keep on sending you incorrect 'assessments' for employees who are no longer working for you. The SVB's book-keeping leaves much to be desired, forcing employers to keep their receipts at hand for years on end. And in this vein we can go on and on. Because of this, employers do not think twice, but three times before they start hiring. For they know they will later on have to spend a lot of time sorting things out with the SVB again.

We finalize with a personal experience. As of 2002 the only employee of one of our companies decided to quit. Of course, we dutifully informed the SVB. We also requested the SVB not to force us to hand in blank returns (so-called 'nil-returns') every month, because this takes up too much of our and the SVB's time. Our correspondence with the SVB about this request has been ongoing for 4 years now. The SVB simply refuses to register our company as 'inactive' in their computer. The SVB demands that we hand in a 'nil-return' every month, without stating any good reason for this bureaucratic procedure. The company simply is not employing anybody and will not be employing anybody either. To force us to comply the SVB has for the second time now even threatened to impose a fine or send us to prison. See what we mean by 'hostile'?

Mind you, it's the employers who pay the premiums enabling the SVB to operate. That's why the SVB should treat employers well and be helpful to them, or else they will close up their businesses. The business sector is the chicken that lays the golden eggs. If you make the investment climate unattractive, there will inevitably be negative consequences. Like a stagnating economy, for instance.

Nieuw taalbeleid: Vrije taalkeuze en meer Nederlandse scholen

(Amigoe, 22 april, 2006)

Het is denkbaar dat er juist meer scholen worden uitgezonderd van de wettelijke verplichting om Papiamentstalig Funderend Onderwijs (FO) te bieden. Er zijn immers meer scholen die een andere onderwijsinstructietaal wensen. Het Nederlands krijgt als tweede taal een duidelijke positie in het Funderend Onderwijs, ook om de overgang naar het voortgezet onderwijs te versoepelen. En tweetaligheid naar het model van het RK Centraal Schoolbestuur wordt een mogelijkheid.

Dit staat in de Visie op Taalbeleid van Onderwijs-minister Omayra Leeflang (PAR). Leeflang stelt hierin dat de beslissing over de instructietaal niet langer steeds gewijzigd kan worden. De eerste concept-landsverordening ging uit van het Papiamentu als instructietaal in de eerste cyclus, dus voor vier- tot achtjarigen in groep 1 tot en met 4. Uitzonderingen hierop

ALL SPARE PARTS ON STOCK

FINALLY COOL OFF

IN A PLEASANT AND AFFORDABLE FASHION

NOW FEATURING LATEST TECHNOLOGY!

- AUTO-RESTART AFTER POWERBREAK
- AIR-PURIFIER AND OXYGEN GENERATOR!

LESS TROUBLE WITH HAY FEVER AND ASTHMA

9000 BTU	699,-	NAFL. 850,-	INCL. INSTALLATION
12000 BTU	849,-	NAFL. 1000,-	INCL. INSTALLATION
18000 BTU	1099,-	NAFL. 1275,-	INCL. INSTALLATION
24000 BTU	1499,-	NAFL. 1675,-	INCL. INSTALLATION

PRICES SUBJECT TO CHANGE

BEST WARRANTY, SERVICE. INSTALLATION MATERIALS INCLUDED

SHINING
AIR CONDITIONING

KLIMACONNECT ANTILLEN N.V.

EMAIL: CFPBONAIRE@BONAIRENET.COM
WWW.KLIMACONNECT.COM

BONAIRE: KAYA NIKIBOKO NOORD 33
TEL: 717-3340 * CELL 786-7066 * FAX: 717-3350

vormden de Marnix school, de Schweitzer School, de Van Walbeeck school en het Pire College op Curaçao, die Nederlandstalig mochten blijven en drie scholen op de Bovenwinden die Engelstalig FO bieden. De laatste versie van de landsverordening schrijft echter Papiamentu als instructietaal in cyclus 1 én 2 voor, dus tot en met de oude zesde klas (straks groep 8).

In de beleidsvisie is als beslispunt opgenomen dat de talen Papiamentu, Nederlands en Engels instructietaal kunnen zijn in cyclus 1. De beperking voor het aantal Nederlandstalige scholen wordt opgeheven, omdat er wachtlijsten zijn voor deze scholen en er honderden kinderen jaarlijks niet op Nederlandstalige scholen geplaatst kunnen worden. Het aantal scholen dat een bepaalde instructietaal mag bieden wordt niet meer bepaald door het Land maar het Eiland.

Vervolg blz. 5

Nos no ta kere ku nos ta dañá komersio òf nos turismo, si nos ta franko i bisa kos manera nan ta. Tur hende sa kaba kiko ta pasando anyway. Úniko manera nos por drecha nos klima di invershon ta pa komprondé nos fayò i trese kambio.

We do not believe that speaking out will hurt business or tourism. We're not fooling anybody anyway. The only way we can improve our investment climate is by understanding our mistakes and making changes.

A Room With A View

Den Laman Condominiums

Diver's Paradise

Condominiums for sale from \$80,000

Accommodations, Diving, Eco-Activities, Restaurant

US Reservations: 1-800-382-1094
Email: denlaman@diveres.com

Den Laman Condominium
Kaya Gobernador N. Debroet 77
Bonaire, Netherlands Antilles

On Bonaire: 599-717-1700, Fax: 599-717-1710
Email: info@denlaman.com

OPLOSSING VAN HET HONDEN/GEITEN PROBLEEM

In ons vorige artikel vertelden we over meldingen die we (dierenbescherming) soms krijgen van afgeschoten honden. Zo ook kwam er op 28 maart jl. de volgende melding binnen.

'Ik kwam samen met mijn man thuis van ons werk en we troffen de hele porche onder het bloed aan. Onze hond Bella lag zwaar gewond achter in de tuin en onze andere hond Dribbel was spoorloos.

Mijn man is met Bella naar de dierenarts gegaan die in eerste instantie dacht aan vechtwonden. Tot zonsondergang hebben we naar Dribbel gezocht terwijl onze burens vertelden dat Dribbel op straat met hun hond had gespeeld. Iets wat normaal gesproken nooit gebeurt, omdat de honden in de tuin opgesloten zijn.

Onze tuin is rondom afgezet met een hek en we begrijpen nog steeds niet hoe ze hebben kunnen ontsnappen. De volgende dag heb ik vrij gekregen van mijn werk om Dribbel te zoeken. Eerst heb ik alle instanties gebeld: asiel, dierenartsen, politie, SSV, hondenvanger, zelfs de Selibon. Niemand had iets gehoord over een dode of gewonde hond. Met vrienden heb ik de hele buurt afgezocht, zonder resultaat, tot ik uiteindelijk op het terrein achter de watertanks van Republiek ben gaan zoeken. Ineens zag ik haar liggen in de verte.

Het leek of ze haar oor en staart bewoog, dus ik gilte haar naam en vloog op haar af. Maar ze was dood. Neergeschoten. Ik zag een plas bloed en vliegen en rook de lijkenlucht. Ze had hier al vanaf de vorige ochtend gelegen. Haar lange haren wapperden in de wind waardoor het leek of ze kwispelde. Ik kon alleen maar keihard huilen en belde mijn vrienden. Zij zijn met de auto gekomen en namen een stuk bouwplastic mee om Dribbel in te rollen en weg te brengen naar de Selibon. Het bleek dat bouwvakkers in de buurt alles hebben gezien: de SSV heeft beide honden van veraf geraakt. Bella kon vluchten, maar Dribbel niet en is met een kogel door haar kop afgemaakt.

Op donderdag 30 maart is Bella geopereerd. Toen bleek dat ze schotwonden had en geen bijwonden zoals we eerst dachten. De dierenarts heeft foto's gemaakt, waaruit bleek dat er nog kogels in haar lijf zaten. Hij heeft een kogel uit haar snuit en een uit haar borst verwijderd en heeft geprobeerd de kapot geschoten schouder op te lappen. Hier is een kogel naar binnen gegaan die er bij haar oksel weer uit gekomen is. Het gewrichtskapsel is kapot, dus nu loopt ze met een vastgeplakt mitellaatje. Het is afwachten of ze haar poot ooit weer kan gebruiken. Maar ze leeft! Wat een klein dapper hondje, dat zo gewond was en toch heeft weten thuis te komen.

Wat we ook zo erg vinden is, dat ze een doodgeschoten hond gewoon zo hebben laten liggen. Als ik Dribbel niet had gevonden, waren we nu nog aan het zoeken geweest en was Bella niet geopereerd. Bovendien was het vreselijk om onze hond zo aan te treffen. Op 5 april zijn we bij de heer Christina van de SSV geweest om te praten. Hij reageerde heel vriendelijk en begripvol, maar wij zijn het zo oneens met het beleid van de SSV. In het wachtrapport bleek te staan dat iemand heeft gebeld omdat de honden bij een knoek met geiten gezien waren. Dat begrijpen we niet. Helemaal onderaan langs de weg naar Seru Largu zijn geiten, maar vanaf het terrein van de watertanks is er een afgrond en ik geloof niet dat onze honden daar naar beneden zijn gegaan.

De heer Christina begreep ook niet waarom ze de hond zo hadden laten liggen. Normaal gesproken brengen de SSV'ers de hond zelf weg of bellen ze de Selibon om de dode hond op te laten halen. Hij zou uitzoeken of deze fout bij de SSV of bij de Selibon zit. Wij vinden dat als de SSV een hond dood schiet, zij het altijd zou moeten melden aan het asiel. Dat is toch de eerste plaats waar je naartoe gaat als je je hond kwijt bent.

Als onze honden inderdaad achter geiten aan zaten, vinden we dat heel erg, zowel voor de geiten als voor de boer. We doen er normaal dan ook alles aan, om onze honden op ons terrein te houden en begrijpen nog steeds niet hoe ze hebben kunnen ontsnappen. Maar we begrijpen niet waarom ons huisdier is dood geschoten. Het is geen wilde straathond, dat zie je aan alles. Waarom hebben ze de honden niet gevangen en naar het asiel gebracht? De boer had ons aansprakelijk kunnen stellen voor de geleden schade. We hadden een boete kunnen krijgen omdat onze honden los liepen. Alles zouden we betaald hebben en we zouden onze honden nog hebben. Maar helaas is dat niet het beleid op het eiland. Afschieten gaat sneller en gemakkelijker. We hopen dat hier verandering in komt, want we zijn heel erg verdrietig over het verlies van onze lieve hond Dribbel'.

Komentario di ARCO

ARCO comments

Ban solushoná e problema kachó ku kabritu

Dor ku e artikulo di Fundashon pa protekshon di animal ta un tiki largu, nos ta duna komentario na Papiamentu en bes di un tradukshon kompleto.

Tur hende sa ku kachó sa yag riba kabritu. Anto ta mashá tristu pa wak kon kachónan a lastimá bo kabritunan, mientras ku hopi biaha bo no sa ta kende t'e doño di e kachónan kulpabel. Anto si bo sa mes, hopi biaha nan no kier òf no por paga bo daño i perhuisio tampoko. Ta p'esei a bira un kustumber na Boneiru pa doñonan di kabritu tira kachónan ku a mishi of kier mishi ku nan kabritu mata ku skopèt.

Otro banda di e madaya ta ku pa hopi hende nan kachó ta parti di famia. Nan ta stima nan kachó, kasi manera un yu. Bo por komprondé ku kurason di e hendenan aki ta kibra ora nan ta haña nan kachó matá na un manera krueel? Pasobra ora bo ta tira riba un kachó, no ta tur biaha e ta muri mes ora. Hopi biaha e kachó ta muri poko poko, òf ta keda mankarón pa restu di su bida.

Awor, tantu doñonan di kabritu komo doñonan di kachó tin un tiki razón. Pero tin solushon pa tur dos, si en bes di tira kachó mata, bo ta kohe nan i hiba nan dierenasiel. Hopi kachó ta registrá, anto e ora ei ta posibel pa haña sa ta kende t'e doño. Ta posibel pa introdusí un regla ku ta bisa ku un doño di kachó no por haña su kachó bèk tanten ku e no a paga daño i perhuisio na e doño di kabritu, òf a depositá un suma di garantia si e no ta di akuerdo k'e altura di e daño di perhuisio ku e doño di kabritu ta pidi.

Un regla asina lo forsa doñonan di kachó pa wak mas mihó pa nan kachónan no sali for di kurá. Anto doñonan di kabritu por kobra daño i perhuisio, mientras ku awor nan ta haña nada otro ku algun kachó morto òf heridá. Un servisio pa yuda doñonan di kabritu kohe kachónan na un manera rápido i efikas ta indispensable pa un solushon asina por funshoná. Pero un solushon asina ta hustu pa ambos partido. Anto den un komunidad kaminda hende ta respetá otro, un solushon asina òf similar semper t'esun mihó.

INTERESTING WEBSITE:

http://todayspictures.slate.com/inmotion/essay_chernobyl/

This website should be checked out seriously by everybody. **Warning: you need a strong stomach!!!**

CHERNOBYL LEGACY

Tur hende mester bai wak i skucha e website aki.

Atvertensia: bo stoma mester por wanta algu!!!!

HOPI INTERESANTE!

Unesco-expert pleit voor meertaligheid

Amigoe, 19 april 2006

Hoewel het goed is dat Curaçao het Papiamentu poot te versterken door de taal in het onderwijs te introduceren, moet het eiland ervoor waken hiermee de wereldwijd unieke positie als meertalige gemeenschap kwijt te raken. Kinderen die tot nu toe alleen Papiamentstalig funderend onderwijs hebben gevolgd moeten dan ook zo snel mogelijk een programma aangeboden krijgen om de achterstand in het Nederlands weg te werken, en het onderwijssysteem moet beide talen meer in balans brengen. Dit is de opmerkelijke boodschap van Simon Clarke, Unesco-expert op het gebied van multilinguaal onderwijs.

Clarke is op het eiland op uitnodiging van het ministerie van Onderwijs en Cultuur en de Directie Onderwijs, Sport en Cultuur. Zijn uitspraken zijn opmerkelijk, omdat voorstanders van Papiamentstalig funderend onderwijs altijd met de Unesco schermen om onderwijs in de moedertaal te verdedigen. Dat is inderdaad ook heel belangrijk, bevestigt Clarke, en staat aan de basis van het leren van andere talen. Maar Curaçao is een unieke gemeenschap met een lange geschiedenis van doorsneeburgers die zich in vier talen weten te redden. Deze eigenschap is *mindblowing* en uniek, en een voordeel in de zich globaliserende wereld. Iets wat lokaal onvoldoende wordt onderkend, aldus Clarke.

Het onderwijs in de moedertaal moet nooit afgeschaft worden, vindt Unesco-expert Simon Clarke. Ideaal zou zijn om naast Papiamentu evenveel Nederlands in het onderwijs te bezigen. Dit kan makkelijk vanuit de meertalige traditie van de bevolking. Hij is het met de stelling eens dat van potentieel meertalige kinderen in de leeftijd van vier tot acht jaar, de vleugels als het ware zijn afgeknipt door ze alléén Papiamentu te bieden. "Dat dit gebeurd is, is begrijpelijk. Maar het is tijd voor een nieuwe balans". Belangrijk is om dit te onderkennen en een inhaalslag te maken voor deze groep.

Daarnaast waarschuwt Clarke voor het isolement waarin huidige en toekomstige generaties terecht komen indien te zwaar op het Papiamentu wordt geleund. Als voorbeeld haalt hij Zweden aan, waar scholieren naast Zweeds perfect Engels spreken. Zweden realiseert zich dat zij uit slechts 8 miljoen Zweedssprekenden ter wereld bestaan. Een eiland met minder dan 200.000 inwoners moet zich dan ook goed bewust zijn van de eigen kleinschaligheid, aldus Clarke.

Komentario di ARCO

ARCO comments

VIERTALIGHEID, DAT IS GEEN KLEINIGHEID

De opmerkingen van Clarke verbazen ons niet. ARCO is vanaf haar derde jaargang (september 2005) viertalig geweest, omdat dit een reflectie is van de dagelijkse realiteit. Wij moeten allemaal 4 talen leren spreken, omdat onze omgeving nu eenmaal geen Nederlands of Papiaments spreekt, maar Engels en Spaans.

I don't sé qué estás bo ta papia, verdorie!!

Vervolg 'Nieuw Taalbeleid'

Ouders kunnen dan kiezen voor de school met de instructietaal van hun keuze. Het feit dat de Antillen, en Curaçao in het bijzonder, zich altijd geprofileerd hebben als land waarin meerdere talen gesproken worden is ons sociaal-economisch wapen en schild geweest, en onze kracht, staat er in de notitie *Visie op Taalbeleid*. "Des te meer nu de grenzen vervagen en er praktisch geen barrières zijn voor interactie met de wereld, moeten wij blijven investeren in dat wat ons altijd een voorsprong heeft gegeven namelijk onze meertaligheid".

Leermiddelen

De leermiddelen voor de ontwikkeling van het Papiamentu in het FO zijn volgens de visie nog niet volledig geleverd. Voor het vak Nederlands is zelfs nog niets geproduceerd, noch voor de andere vreemde talen. Ook voor rekenen is er geen nieuw materiaal en voor de andere educatiegebieden nauwelijks. "De achterstand in de productie van materiaal in het Papiamentu en het achterraken met het Nederlands, waardoor nu gesproken wordt over een 'crashprogramma' om de achterstand in te halen, zullen een negatieve impact hebben op de ontwikkeling van de leerlingen van het funderend onderwijs en vervolgens het draagvlak voor de vernieuwingen en in het bijzonder voor de status van het Papiamentu ernstig in gevaar brengen".

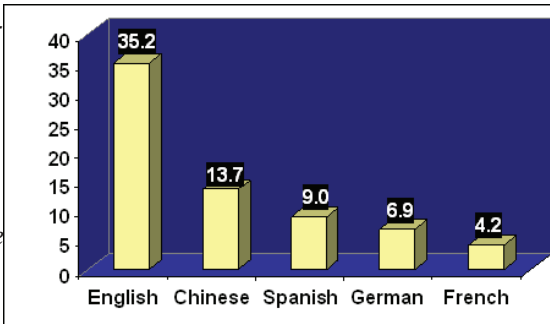
Viertaligheid vervolg

Viertaligheid is natuurlijk niet eenvoudig en niet iedereen spreekt de 4 talen dan ook even goed. Maar dat geeft ook niet, als men zich op zijn minst maar redden kan. Door uit te komen in 4 talen bevordert ARCO respect voor elkaar en voor elkaars taal. Spaans en Engels hebben reeds internationale erkenning, maar Papiaments en Nederlands niet. Toch zijn in onze gemeenschap deze laatste cultuur-historisch even belangrijk als het Spaans en het Engels.

Papiaments is de enige echt authentieke cultuuruiting van de Antillen. Het hoort bij de Antillen en wij moeten het koesteren. Wij zijn het dan ook eens met de stelling dat iedereen in de Antillen het zou moeten leren spreken en schrijven. Voorts dient het Papiaments beter beschreven en gestandariseerd te worden. Wij zijn dit aan onszelf verplicht.

Maar het belang van het Papiaments moet niet buiten proportie worden opgeblazen. De rest van de wereld spreekt nu eenmaal geen Papiaments. Om mee te kunnen in een globaliserende wereld, waarin het Engels en Spaans met de dag belangrijker worden, is het absoluut noodzakelijk dat wij onze kinderen van jongs af aan deze talen bijbrengen, naast het Papiaments en Nederlands. Daarmee hebben de Antillen en Bonaire inderdaad een 'edge' boven andere landen en eilanden in onze omgeving, hetgeen - naast onze strategisch redelijke ligging - wel degelijk een punt van overweging in ons voordeel is voor (vooral handels)investeers.

Op de grafiek zijn de belangrijkste internet-talen in percentages weergegeven. Men verwacht dat het aandeel van Engels en Spaans zal gaan afnemen, met de opkomst van Chinees en andere talen zoals Arabisch, Russisch etc. De verwachting is dat tegen 2010 het aandeel van het Engels op het internet zal zijn gedaald tot ongeveer 21%. Het aandeel van het Papiaments is en zal altijd zo klein blijven dat het in de internationale statistieken niet eens genoemd wordt. Dus Simon Clarke heeft gelijk. Wij moeten oppassen wat we doen. Het nog steeds ILLEGALE project van het Papiamentstalig Funderend Onderwijs is een experiment waar wij onze kinderen beslist geen goede dienst mee bewijzen. Wat er ook moge zijn van de voordelen van het onderwijs in de moedertaal, wat geldt voor grote landen geldt niet altijd voor een klein eiland. Papiaments als enige instructietaal zal ons isoleren van de wereld. Dat moet worden voorkomen.

Para Llamadas Internacionales a Mejor Precio!

Argentina	\$0.13	Chile	\$0.12	Mexico	\$0.21
Aruba	\$0.28	Colombia	\$0.20	Peru	\$0.18
Bolivia	\$0.26	Dom. Rep.	\$0.19	USA	\$0.11
Brazil	\$0.17	Ecuador	\$0.30	Venezuela	\$0.17

Regístrese ahora! Llame (00) 31 10 7117 939

Un mensaje de voz le invitará a registrar su targeta de crédito. Si no tienes, puedes comprar una Visa Gift Card (RBTT Bank) o Visa Money Card (MCB Bank). Para mas información: www.callnipay.info / Tel. 717-7220 / Fax 717-6659.

Maneho Energético na Kòrsou

Ku e manera ku Bestuurscollege di Kòrsou ta hèndel ku e subida di preis mundial di Petrolu Krudo, via solamente e fondo di Energia, por konstatá ku nos lidernan di aworaki ta sigui den eksaktamente e mesun kaminda ku tur e gobièrnunan anterior a kana pa sigui hinka e isla su habitantenan den un estado di mas dependensia pa ku derivadonan di petrolu. **No ta hasiendo nada substansial pa buska efisiensia den uzo di energia i fuentenan alternativo.**

Kiko ta sosodiendo den otro pais

Un pais manera Merka ku ta konosí ku e ta e konsumidó - por averahe di kada ciudadano - mas grandi di petrolu na mundu, a bin ta uzando energia derivá di petrolu na un manera tur dia mas eficiente.

Na 1980 Merka tabata uza alrededor di 17 mion barí di petrolu pa dia. Ku e konsumo ei Merka tabata produsí (PBN) 5.2 mil miyar dòlar pa aña. Aña pasá, 2005, konsumo di Merka tabata 20.7 mion barí pa dia (un subida di solamente 22% den 25 aña). Sin embargo Produksion Bruto Nashonal a subi ku 113% (te na 11.1 mil miyar dòlar).

Na 1970 un Merikano tabata gasta 3.4% di su entrada na energia derivá di petrolu. Pero ni maske preis di petrolu a bin ta subi na 2005 un Mernikano a bin ta gasta solamente 3.3% di su entrada na produktonan derivá di petrolu. Ku tur e sifra positivanan aki den uzo di petrolu, tòg Merka ta bai guera pa por tin kòntrol riba suministroo di petrolu.

Kiko ta sosodiendo na Kòrsou

Aki na Kòrsou bida ta sigui manera petrolu ta pòr nada. Tur dia bo ta mira mas outo grandi (entre otro 4-wheel drive) ku ta gasta mashá tantu gasolin mes. E gobièrnu tambe ta teniendo e pueblo siegu, hipotekando nos yu i nos ñetunan. Nos lidernan ta sigui ignorá e fenómeno mundial ku ta asotando tur pais - ku ta "globalisashon" -, dor di skuiif pa futuro problemanan real den ekonomia ku "pleisternan finansiero" (fondo di energia) i fantasianan den forma di weganan di piramit finansiero. Tur gobièrnu di turno a sistemátikamente bin ta swak tur institutonan vital di pueblo, manera fondonan manehá pa SVB, Lei di labizjan, APNA, kuido sosial, ku trikinan finansiero bou di diferente nòmbernan bunita manera:

- Refinansiá debe,
- Konsolidá debe
- Restrukturá debe
- Pefinansiá etc.

Tur ta nòmbernan ku ta zona sufistiká pa tira santu den wowo di pueblo. Tur e ehersisiona aki, simplemente ta hinka pueblo den un buraku di **debe** ku ni ku forza di un rakèt pa bai Luna nos lo no por sali for di e buraku ei nos so. E duele di tur esaki ta ku esnan mas afektá den futuro pa e trikinan finansiero aki, sin ningun impakto positivo den e mundu real di nos ekonomia, ta: *e hòmer humilde ku ta keda privá di derechonan i servisionan básiko ku su Estado a priminti 'é bou di un sistema demokrátiko.*

Laga nos bai un tiki mas profundo den e materia.

Ta supsidiando preis di gasolin, i **fuel** pa entre otro traha "awa i elektrisidat" via un **pool** di sèn ku ta saká for di e diferente kompanianan di gobièrnu. Mester bisa si, ku te awe, no tin "transparensia" den faktura di Maraven na Curoil pa "toets" e diferente ponensianan di Curoil, **un kompania di estado** (pues di pueblo), pero ku ta operá manera su akshonista (pueblo) ta su enemigu. **Esnan ku realmente ta super kontentu ku e areglo vigente, ta esnan ku ta hañando kabe'i boto, sin tin nesidat, ku e sistema di supsidio aki.**

Kua di nan dos ta haña mas tantu supsidio?

Ku e medida general aki di supsidiá **tur hende**, a largo plaso, gobièrnu ta:

1. dunando premio na esnan ku ta malgastá energia
2. hipotekando nos yunan i nos ñetunan pasobra e medida aki ta bai

- a. subi e defisit di gobièrnu insular ku ya kaba ta astronómiko (te ku ta pidiendo Hulanda ayudo pa tuma esaki over) i,
- b. ademá, e supsidio aki sin medida di subi efisiensia den uzo di petrolu den nos ekonomia no ta bai yuda nos balansa di pago pa loke ta kompra di energia for di ekterior, pasobra e kantidat di derivadonan petrolero ku ta ser importá lo keda kasi meskos i asta por subi, sin ku tin realmente mas aktividat ekonómiko den nos pais, uzando energia na un manera kada dia mas ineficiente!

Kada mion di gastu sin nodi den esfera gubernamental (ku ta afektá saku di kada di e 130 mil habitantenan di Kòrsou ku f 7.70 (ku bo tin e òf nò)), ta debilitá direktamente servisio ku bo mester haña for di gobièrnu. Por ehèmpel: bo ta kobrando muchu tiki penshun di behés (AOV), e mucha ku ta bai skol ta haña un enseñansa bou di nivel, e kuido médiko (sigur e infrastruktura i organisashon) ta bou di nivel, por último si bo mester a haña ònderstant, e no ta loke e mester ta òf bo no ta hañ' é mes.

Pa loke ta esnan ku ta privilegiá di tin un pida trabou i ta pagando belasting, indirektamente for di bo saku f. 7.70 ta ser saká i niun ciudadano no ta haña balor di servisio pa esaki pasobra el a bai den inefisiensia, "waste" i korupshon. 1 mion dividí pa 130 mil habitante riba Kòrsou ta f.7.70, pa bo sa.

Lei di trèktu

E medida (fondo di energia) aki só, sin kompañó di niun otro medida, atrobe ta un lei di trèktu **más** ku ta faboresé na un manera sùtil esnan ku tin riba esnan ku **no** tin, i no ta yuda e isla den su totalidat ku nada. Nos ke ripití atrobe: Su só sin nada mas pa kompañ' é, e supsidio astronómiko di mas ku 40 sèn riba kada liter ta un lei di trèktu na favor di:

- esnan ku tin i
- esnan ku **no** tin pero ku ta dispidí.

E supsidio (via e fondo) aki ta duna un premio na:

1. Tur esnan ku ta uza transporte ineficiente manera "4-WD SUV" komo outo di famia. Nan ta gasta un montón di gasolin i gèsòil sin mester.
2. Esnan ku outo di famia ku motornan eksesivamente grandi (V8 i V6 i un kapasidat di mas ku 1.600 sèntimeter kúbiko (cc)).
3. Botonan di luho etc. etc.

Luho i dispidimentu ta ser premiá grandemente ku e supsidio aki.

E pregunta grandi ta pakiko e tipo di komportashon i konsumo aki mester ser premiá ku un supsidio di mas ku 40 sèn riba kada liter? E tipo di supsidio aki ta premiá malgastamentu di plaka stranhero (reserva di divisa), algu hopi skars den paisnan chikitu manera Antia. E kantidat di kòmbustibel ku Curoil mester kumpra den ekterior kasi lo no baha, netamente pa motibu di e supsidio ku ta faboresé e dispididónan den nos komunidad mas ku tur otro hende.

En general, **un supsidio na un mal manera apliká, ta tene e pueblo siegu** pa realidatnan di mundu, spesialmente ora

bo ta biba riba un isla. Den e kaso aki ta opvio ku e medida di supsidio **aki** ta e ehèmpel perfekto kon un gobièrnu **no** mester apliká supsidio.

Atrobe: E supsidio aki ta reforsá dispidimentu di energia, energia ta un produkto super karu pa ekonomianan habrí i chikí manera esun di Kòrsou.

Kòrsou mester bini mas lihé posibel ku un maneho energético.

I tur medida i aktividat ekonómiko mester ser di chèck kontra e maneho energético aki.

- Mester bin ku insentivo pa kasnan ku ta spar energia i awa (por ehèmpel un tarifa mas abou òf un forma di "credit nota" si bo logra di baha bo uzo bou di sierto kantidat di KWh di elektrisidat / meter kúbiko di awa pa luna (komparando uzo kontra un kas modal). Nos ta konvensi ku na mundu tin sistemanan (ku ta resistí froude di tantu e kliente komo esun ku ta duna e

servisio) ku nos por adaptá pa enkurashá e pueblo pa spar energia.

- Mester krea desinsentivonan pisá pa kompra di outo di famia (òf vehikulan ku ta ser uzá komo outo di famia) ku ta mas pisá ku un sierto peso òf ku nan motor (gasolin òf gasoil) ta mas grandi ku un sierto kantidat di cc. Na Kòrsou tin alrededor di 75 mil outo di famia registrá. Esaki ta pa duna idea di e potensial ku tin pa baha e gastu di energia riba e tópiko aki só. Nos por yama e desinsentivo aki un belasting pa protehá ambiente.
- Mester deskurashá kompra i uzo di botonan di motor di luho riba, por ehèmpel 2000 cc, ku ta ser uzá pa finnan di luho ekstremo. Si bo ke un boto di luho ekstremo pa uzo familiar, bo mester ta konsiente ku bo ta uzando rekursionan skars di bo pais i lo bo tin di paga èkstra pa esaki.
- Mester investigá profundamente kon bini despues ku mas ku 25 aña pasá ku Banko Mundial a remarká ku mitar di tur awa ku ta ser produsí na KAE ta bai pèrdí (den *lekkage* i ladronisia) na Kodela - ku awor yama "Aqualectra Distribution" - ku a logra di baha e pèrdida aki solamente marginalmente den **mas** ku 25 aña. Segun nos tin intendí, despues di un kwart siglo te ainda tin un desperdisia den leidingnan i ladronisia di awa di mas òf menos 30%. Apesar ku ya a kambia 3 management (Sr. Mario Everts promé, ku despues a lanta EMG i for di EMG a sali Sr. Steven Martina), den e mas ku kwart siglo ei tur tabata tin chèns di aliviá pueblo di e desperdisia aki ku ta ser enkalkulá den e preis di awa ku lus ku kabesnan di kas mester paga tur luna (paga pa algu ku bo no a uza, i esaki ya mas ku 25 aña).
- Mester redusí desperdisianan di energia den gobièrnu i tur institutonan ku ta ser supsidia pa gobièrnu, por ehèmpel uzo inefisiente di airco, isolashon malu, lusnan inefisiente i di kosto haltu di energia etc. etc
- Mester hasi un investigashon energétiko profundo na instansianan i kompanianan di pueblo grandi riba:
 - uzo di ekipo bieu ku motornan di diseño di era di petroli barata, pues aworaki pa definishon inefisiente, ku ta uza kantidatnan grandi di *fuel*. Investigashon ta konta tambe na e fuente di e kadena di energia di Kòrsou ku ta e distribuidor di energia Curoil, ku un "*overhead*" demasiado grandi i muchu tiki transparensia.
- Mester hasi un investigashon profundo, i presentá na pueblo na un manera transparente ta di ki manera eksaktamente hinter e ehersisio di BOO lo tin di yuda pueblo den preis di energia i awa, ya komo a bende pueblo, un 8 pa 10 aña pasá, ku nos lo bin haña awa i elektrisidat mas barata ku benida di BOO. Awor ku BOO t'ei no a splika pueblo ta kon BOO ta benefisiá e pueblo den faktura ku e ta risibí tur luna di Aqualectra, ku te ku awe ta un di e resibunan mas haltu den Karibe pa loke ta preis pa unidat di energia i awa. Tambe kon e pueblo ta ser benefisiá ku e famoso plan 20/20.
- Mester bin ku programanan ekstensivo na skol i den barionan riba kon ta konservá energia i kon mester trata ku fuentenan di energia no-renobabel.
- Mester bin ku seminarionan i *workshop*-nan pa Arkitekt i Ingeniero kon ta diseñá pa konservá energia.

Un pia aden, un pia afó

Nos Kòrsou ta biba ku un pia den e mundu den desaroyo i ku e otro den e mundu desaroyá. Pa loke ta e parti di produkshon i fleksibilidat di nos ekonomia nos isla ta pertenesé na e paisnan **den** desaroyo. Pa loke ta e parti di "konsumo" nos ta un isla ku ta pertenesé na e paisnan desaroyá. Aki ta nos problema kardinal.

Si bo tuma e Kurasoleño "*average*" i bo pone un balor monetario na tur loke e ta uza (konsumí) den un dia, un siudadano den un pais pover na Afrika por biba 400 dia ku e sèn aki den su pais. Pues ku gastu di un dia di un Kurasoleño, un pover di e kontinente Afrikano *por biba muchu mas ku un aña*. Bisá di otro manera loke un Kurasoleño *average* ta uza di mundu den un aña

na kosnan renobabel i no-renobabel manera gasolin, un Afrikano pover por biba 400 aña. E ta zona inkreibel pero e ta berdat (esnan ku ta interesá mas den e tópiko aki por buska riba Internet: raportnan riba inigualdat di UNESCO òf entre otro e profesor Aleman Arno Peters i otro ekonomistanan di renombre manera Stiglitz, Jeffrey Sachs i otronan pa mas detaye).

Un maneho energétiko bon pensá lo bin evitá ku tin di konstantemente uza trikinan finansiero ku al final ta duna señalnan robés na e pueblo i e faktura ta ser presentá na pueblo den forma di un sosiedat kompletamente for di balanse ku un ekonomia ku ta ser choká pa inefisientia. E tristu di un pais inefisiente ta ku e ta atraé por lo general *entrepreneur*-nan ku gusta piska den inefisientia. Un invershonista efisiente ta keda leu for di tur loke ta inefisiente.

Eigenlijk mester bende e pera di lusnan aki so

Pa nos kuminsá buska un manera di *fit* den e mundu globalisante aki nos mester bira mas efisiente i esei ta konta den uzo di energia tambe. E solushon di gasolin ku BC a bin ta traha kuné ta un *fata morgana* finansiero, un wega di piramit, ku riba largo metrahe ta bai alehá nos mas leu for di e mundu ku nos tin gana di pertenesé n'è, ku ta un mundu kaminda tur individuo tin un *fair chance*. Bibando den un sosiedat inefisiente manera ta e kaso ta aworaki, *fair chance* ta un *mission impossible*. Esaki nos tur ta mir'è den e resultado den ambito sosial.

Nos hóbennan, tanten nan sigui ser lantá den un komunidad, tur dia mas inefisiente, simplemente no por kompetí den e ekonomia legal ku tur dia ta globalisá mas i mas i ta mas transparente tur santu dia. Mas transparente mundu bira (entre otro via informashon ku ta kore via Internet etc.), mas nos inefisientia lo destaká entre esnan ku ta aspirá desaroyo.

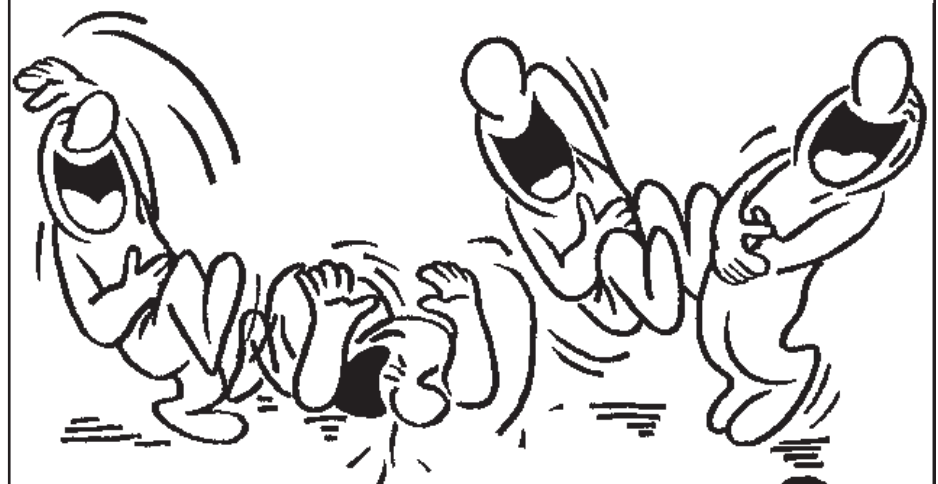
Mas inefisientia den nos komunidad i nos Estado, ménos invershonista efisiente di buena fe nos lo por atraé. Esaki ta un realidat duru. Inefisientia kresiente ta sera e opshonnan legal pa nos hóbennan, ku ta nos futuro. E krisis energétiko ku nos ta aden por ta e krusada pa nos kambia rumbo pa un komunidad ku ta mas konsiente ku efisientia ta e rumbo di futuro, ounke mester bisa ku semper esaki tabata e kaso.

Un maneho energétiko:

- institushonalisá den nos Estado,
- ku ta ser respetá i ehikutá i
- ta bin biba serka nos tur

ta un paso nesario pa **ban kana bèk** den kompas di sobrá di Reino i di mundu avansá, ku lo benefisiá hinter komunidad: grandi i chikí, pover i riku. Ban habri porta hanchu habri bèk, promoviendo efisientia pa un futuro pa nos hóbennan, leu di tur kos pia di palu (manera e fondo di energia ku ta un *fata morgana*), ilegal i ilísito.

Tur kolaboradó di ARCO, por favor entregá boso 'kopij' diarason.

YOU WANT IT WHEN ?

Digitale foto herleidbaar tot camera als kogel tot wapen

Bron: www.eurekalert.org

Onderzoekers van de universiteit van Birmingham hebben aangetoond dat alle digitale camera's, net als printers, een unieke 'vingerafdruk' hebben. Elke digitale foto die met een camera wordt gemaakt, wordt op dezelfde manier door kleine afwijkingen in de opnamesensor beïnvloed. Door een aantal afbeeldingen van een camera te analyseren kan een uniek ruispatroon worden bepaald, waarmee met zeer hoge nauwkeurigheid kan worden vastgesteld of een bepaalde foto met dat toestel is gemaakt. Bij een test met 2700 foto's en negen verschillende camera's werd een nauwkeurigheid van 100 procent behaald;

de methode is daarmee volgens de wetenschappers de nauwkeurigste bekende. Ze hebben inmiddels patent op hun herkenningprocedure aangevraagd.

'Digitale foto's zijn extreem simpel te bewerken', aldus onderzoekster Jessica Fridrich. 'In bijvoorbeeld kinderpornozaken wordt niet alleen vaak aangevoerd dat beelden niet door een beklagde zijn gemaakt, maar ook dat het geen echte foto's, maar gemanipuleerde beelden betreft. Onze methode maakt het veel eenvoudiger om de bewijslast in zo'n zaak rond te maken'. Volgens haar zitten juristen te springen om een dergelijke techniek, al is er nog veel werk nodig om de methode te perfectioneren. De bruikbaarheid staat in elk geval als een paal boven water, denkt zij: 'Manipulatie van digitale beelden zal een stuk moeilijker worden; als het bewuste ruispatroon in een gedeelte van een foto ontbreekt, is al duidelijk dat er met het materiaal geknoeid is.'

Happy Mothers Day

FLS-72 TOASTER OVEN

FLS-125 MICROWAVE 0.7CFT

FLS-330 7" PORT DVD

FLS-460 MUSIC SYSTEM SONY

FLS-450 SONY CAMCORDER

FLS-699 WESTON AIR CONDITIONER

FLS-410 42 INCH PLASMA

FLS-199 20" COLOR T.V. AKAI

FLS-299 WASHMACHINE 8.8KG 127 V/50 HZ

FLS-220 STOVE 4 BURNER

FRIDGE 9.5 CFT

WESTON 9000 BTU 645 FLS
12000 BTU 700 FLS
18000 BTU 1100 FLS
24000 BTU 1345 FLS

INSTALLATION & MATERIAL INCLUI (3 METER PIPA I BRACKET)

GARANTIA 1 AÑA RIBA AIRCO 3 AÑA RIBA COMPRESSOR

BONAIRE SUPER STORE

Sr. Donny Paula

Get Smart! Tax & Accountancy tips door Donald A. Paula (Bon-Bas N.V.) Impuesto Personal / Inkomstenbelasting IB

Impuesto den tur siglonan mester a wòrdù pagá i awor den nos temporada aki tambe. Lei ta bisa ku tur hende ku tin un entrada mester paga impuesto di entrada. Esaki kier men ku si bo ta traha, bo tin ku yena e formulario di impuesto personal i entreg'è na Inspeksion di Impuesto (Inspectie der Belasting) Bonaire. Si un persona no paga impuesto (loonbelasting) durante di aña tur luna, e ora ei e mester paga e impuesto despues ku el a yena i entregá e formulario.

Bo mester tene kuenta ku si bo no yena i entregá bo formulario di impuesto (IB), Inspektor mes ta hasi un kalkulashon di bo entradanan i riba e kalkulashon di entrada ku inspektor a hasi e ta bai kobra bo impuesto, AOV/AWW i AVBZ. Tur biaha e kalkulashon di Inspektor ta hopi mas haltu ku bo entrada real.

Ta konsehabel yena bo formulario tur aña manda pa Inspektor di impuesto na e tempu stipulá. Riba e formulario di impuesto, bo tin ku korda pone "VOORRANG" ku lêter kapital, esaki ta pa inspektor por trata bo formulario den e tempu stipulá. Personalmente mi ta haña ku tur hende ku entregá nan formulario den e tempu stipulá ku Inspektor mester trata esakinan den e tempu stipulá.

Korda saka kopia tur biaha di bo formulario i tur otro papelnan ku ta bai huntu ku e formulario. Esaki ta por si akaso bo formulario ta pèrdè na departamentu di impuesto.

Ora ku un persona tin un negoshi ku no ta un N.V. (naamloze vennootschap), e ta un 'E.Z.' (eenmanzaak). E ora ei e persona tin ku traha su kuenta anual ku ta enserá Balansa i Kuenta di Ganashi i Pèrdida (Verlies- en Winstrekening). Semper ta kumbiní bo pa traha esaki, pa evitá ku bo ta paga impuesto di mas.

Si bo ta den servisio di un kompania, anto bo tin un outo di kompania na bo disposishon, hasiendo uso di e outo tambe pa finnan privá, bo tin ku konsiderá 15% di loke e outo a kosta **nobo** (nò segunda mano) komo entrada personal. Riba e montante aki bo tin ku paga impuesto. Ehèmpel: e outo a kosta nobo Nafl. 30.000,00 incluso OB; 15% ta e ora ei Nafl. 4.500,00 ku tin ku agregá komo entrada. Si bo doño di trabou a konta e suma di Nafl. 4.500 den bo salario kaba ku ta sali Nafl.375,00 pa luna den salario, anto e impuesto ya ta pagá tur luna kaba.

Gastunan dedusibel pa impuesto di entrada personal:

- 1) Prima di seguro di bida i prima di penshun te un máksimo di Nafl. 1.000,00 pa aña.
- 2) Si bo kompania (EZ) tabatin un pèrdida di 5 añanan anterior, bo por deskont'è for di bo entrada positivo.
- 3) Gastu di estudio di e muchanan ku ta bai MBO, HBO i universidat.

Esakinan ta algun punto ku bo tin ku tene kuenta kuné ora bo ta yena bo formulario.

Nos ta yena formulario di impuesto tambe na un preis pagabel; tambe saka mes ora kuantu sèn bo tin ku haña bèk òf kuantu bo tin ku paga. Yama nos libremente pa un sita. **Tel: 717 2773.**

If we take care of our character, our reputation will take care of itself!

Ofisina di Bon-Bas na Kaya Turquoise # 5

RING OF UNITY

(see our website: www.arcobonaire.com)

1) Ring of Unity. There is but One God, known by many names. Five of those names (or sacred symbols) have been engraved on this ring. See our website for a full explanation. Rings are carefully handmade by a Dutch firm at Euro 500,-.

The 5 colors on the ring symbolize the five main human races. There is but one race, the **human** race.

2) Original song 'Ring of Unity'. Text: M. Bijkerk; composer: Erwin Prudencia. Vocalists: Tarique Abraham and Carlene Goijla. Available from stock. Price: Naf. 10,-.

3) Original Song: 'Caribbean Song'. Text: M. Bijkerk; composer: Erwin Prudencia. Vocalist: Carlene Goijla. f. 10,-

Buy any of these items to support ARCO!

Call us: 717 2427

Why God never received a PhD.

1. He had only one major publication. 2. It was in Hebrew. 3. It had no references. 4. It wasn't published in a refereed journal. 5. Some even doubt he wrote it by himself. 6. It may be true that he created the world, but what has he done since then? 7. His cooperative efforts have been quite limited. 8. The scientific community has had a hard time replicating his results. 9. He never applied to the ethics board for permission to use human subjects. 10. When one experiment went awry he tried to cover it by drowning his subjects. 11. When subjects didn't behave as predicted, he deleted them from the sample. 12. He rarely came to class, just told students to read the book. 13. Some say he had his son teach the class. 14. He expelled his first two students for learning. 15. Although there were only 10 requirements, most of his students failed his tests. 16. His office hours were infrequent and usually held on a mountain-top.

Have a great day!

THE SECOND COMING OF CHRIST The Resurrection of Christ within you

'The saviours of the world do not come to foster inimical doctrinal divisions; their teachings should not be used toward that end. It is something of a misnomer even to refer to the New Testament as the "Christian" Bible, for it does not belong exclusively to any one sect. Truth is meant for the blessing and upliftment of the entire human race. As the Christ Consciousness is universal, so does Jesus Christ belong to all...'

'How do the receptive perceive truth, whereas the unreceptive "seeing see not; and hearing they hear not, neither do they understand"? The ultimate truths of heaven and the kingdom of God, the reality that lies behind sensory perception and beyond the cogitations of the rationalizing mind, can only be grasped by intuition — awakening the intuitive knowing, the pure comprehension, of the soul.'

Two quotes from a book written by Paramahansa Yogananda, founder of the Self Realization Fellowship. For more info go to: www.yogananda-srf.org.

FOR THE PROTECTION
OF YOUR FAMILY OR BUSINESS

20 YEARS IN BUSINESS PROVIDING 24/7 SECURITY SERVICES

SPECIAL SECURITY SERVICES

- Services 24 hours a day
- Security Guards
- Armed Guards
- Vehicle Patrols
- Armored Transportation
- Security Consultants
- Private Investigations

- Burglar Alarm Systems
- Fire Alarm Systems
- Closed Circuit TV Systems
- Access Control
- Remote Gate Openers
- Computerized Central Station
- Communications / Intercom
- Weekly, Monthly Reports

**KAYA NIKIBOKO NOORD 37A, P.O. BOX 225,
TEL.: (599) 717-8125 • FAX: (599) 717-6125**

Bonaire, Netherlands Antilles
E-mail: sss@flamingotv.net

Migrant workers 'boost UK growth'

BBC Internet, 23 April 2006

Migrant workers from Eastern Europe are providing a positive boost to Britain's economy, according to a report.

New immigration has helped to keep inflation under control, boost output and raise tax revenue, research by Ernst & Young has suggested. Workers from Poland and Slovenia are among those "plugging gaps in a variety of industries", the report said.

The UK is one of only three EU states to grant full labour rights to citizens from the 10 recent accession countries. The Ernst & Young Item Club Spring Forecast, which uses the Treasury's own forecasting model for its calculations, said immigration had helped keep UK interest rates half a percent lower than they would have otherwise been.

Crest of wave

Some 300,000 immigrants have taken jobs in areas ranging from agriculture to hospitality in the last three years, the report said. "We are on the crest of a new immigration wave", said Professor Peter Spencer, the report's author. "The steady flow from most recent accession countries to the UK has proved remarkably positive for the economy.

"As a direct result, the UK workforce has become younger, more flexible and economical, easing the pensions burden and keeping interest rates lower than many commentators would have predicted".

The report said that contrary to previous waves of immigration into Britain, which had largely been confined to major urban areas, the current influx of migrants was spread out "from East Anglia to Edinburgh".

The Item Club report said it expected Britain's GDP growth to pick up to 2.6% next year and by 3% in 2008, even if interest rates remain at their current 4.5%.

Quizá los populistas tengan razón

Jeffrey D. Sachs

La aparición en América latina de gobiernos inclinados hacia la izquierda ¿presagia un giro continental hacia la izquierda dura? ¿Marca un repudio regional de la política exterior de los Estados Unidos? ¿Evo Morales, por ejemplo, a una renacionalización de los vastos yacimientos bolivianos de gas natural? Estos interrogantes son vitales, pero se les escapa la significación más amplia del ascenso de una figura como Morales. Por primera vez, Bolivia eligió a un presidente aborigen. Su victoria señala un avance en la democratización latinoamericana, de trascendencia positiva y duradera para el desarrollo socioeconómico de la región.

Para comprender el porqué, conviene echar una mirada panorámica a la historia y el desarrollo económico de América latina. Las sociedades del Nuevo Mundo se forjaron con la conquista europea de los pueblos indígenas y las siguientes divisiones raciales y étnicas. Todavía hoy, ni Estados Unidos ni América latina se han conciliado del todo con esas divisiones históricas.

Los europeos que conquistaron y colonizaron América después de 1492 no encontraron desiertos extensos, como a veces proclamaron, sino más bien tierras pobladas por comunidades milenarias. Una parte considerable de estas pronto sucumbió a las enfermedades y penurias traídas por los colonizadores europeos, pero muchas otras sobrevivieron y, a menudo, constituyeron mayorías, como en Bolivia y otras áreas (bastantes) del Altiplano. En casi toda América, las poblaciones indígenas sobrevivientes fueron incorporadas a sociedades gobernadas por europeos, en condiciones serviles.

Más tarde, los europeos trajeron millones de esclavos africanos. En el siglo XIX, después de la

MCB
MADURO & CURIEL'S BANK (BONAIRE) N.V.

Bo banko amigu ta ku bo. Tur kaminda.
Tel +599-715-5520 www.mcbbonaire.com info@mcbbonaire.com

emancipación, las comunidades de raza negra continuaron sumidas en la pobreza y, en gran parte, privadas de derechos políticos.

Las enormes desigualdades de poder, posición social y bienestar económico fueron, pues, parte integral de la forjadura de América. Desde entonces, las comunidades aborígenes, negras y mixtas han venido luchando por sus derechos sociales, políticos y económicos.

En América latina, la democracia ha sido una contienda duramente ganada. Aun en Estados Unidos, un país que cree ser modelo de democracia, los negros sólo adquirieron verdaderos derechos políticos a mediados de los años 60. La democracia latinoamericana también ha sido incompleta, inestable y, con frecuencia, inaccesible a las poblaciones indígenas, negras y mixtas.

Es más: con sus enormes desigualdades de riqueza y poder, con gran parte de su población privada de tierras y de educación, América latina ha sido vulnerable, por largo tiempo, a las políticas y rebeliones populistas. Los caudillos prometían rápidas ganancias para los desposeídos mediante la apropiación de los bienes de las elites y estas contraatacaban, a menudo en forma brutal, para protegerlos. De ahí la frecuente debilidad de los derechos de propiedad y la índole, más violenta que electoral, de la pugna política.

Tanto en Estados Unidos como en América latina, ha prevalecido esta pauta: las comunidades blancas dominantes se resisten a participar en inversiones públicas en el "capital humano" (salud y educación) de las comunidades negras e indígenas. Las sociedades europeas han desarrollado estados benefactores con acceso universal a la educación y los servicios de salud públicos. En cambio, en toda América, las elites han tendido a favorecer la prestación privada de los servicios de enseñanza y salud. *Continúa pg. 15*

Spuitwerk
Uitdeuken
Algemene Reparaties

CENTER

Liriano Mata
Director

Body Car
POLO N.V.

Kaya MGR.Niendt #83, Tera Cora
Tel: 717-6590 Fax:717-5410 Cel:512-9292

Paintwork
Bodywork
General Rapairs

Compra y
Venta De
Autos
Usados

Spuit
Saka Slá
Reparashon General
100% Satisfakshon

Latoneria
Pintura
Mecanica en General
Trabajo Garantizado

UITSTEKENDE REGULERING IMMIGRATIE

Curacao kampt met een gigantisch illegalen-probleem. De domste en zelfs *onmogelijke* oplossing is ze allemaal oppakken en terugsturen. Dit is onmogelijk, omdat hun aantal gewoon veel te groot is (meer dan 20.000). Verwijderen kost teveel. *Bovendien*, die mensen hebben allemaal *werk*. Ze wegsturen zou een economische ramp zijn, want de economie draait voor een groot deel op deze mensen. Meestal doen zij het werk dat Antillianen niet meer willen doen.

Het zou ook *inhumaan* zijn om ze allemaal op te pakken en weg te sturen. Voor ons is dit de belangrijkste reden om dat *niet* te doen, maar in deze tijd van hoog-kapitalisme kijken mensen nu eenmaal eerst naar de centen en pas daarna naar menselijkheid. Dit gaat veranderen en mede daarom is ARCO opgericht, maar de realiteit van dit moment is: eerst geld, dan de mens. Het is dus in ons eigen (*geldelijk*) belang om ze *niet* weg te sturen. Het zijn goedkope arbeidskrachten die zonder mokken vuil en slecht gewaardeerd werk doen. Ze wegsturen betekent een economische ramp voor onszelf.

Neerwaartse druk lonen

Maar er is natuurlijk ook een andere kant aan dit verhaal. De illegaliteit veroorzaakt dat de lonen van deze mensen zo laag kunnen zijn als de werkgevers willen. Want, als je geen hongerloon accepteert, dan belt de werkgever de vreemdelingendienst wel even. Dit betekent ook dat de lonen van Antillianen onder druk komen te staan. Hierdoor ontstaat natuurlijk *wrijving*.

Om nu eens een keer niet alleen een probleem te stellen, hebben een aantal personen en organisaties de koppen bij elkaar gestoken en een volledig plan van oplossing in elkaar gezet, waarbij rekening wordt gehouden met alle belangen en alle groepen, zowel lokalen als vreemdelingen, als overheid. Dit is een uniek plan en verdient de volledige steun en medewerking van de overheid. De Minister van Justitie is middels een formele petitie gevraagd om hieraan mee te werken, doch tot op heden wordt slechts lauw gereageerd. Kennelijk heeft men liever een probleem dan een oplossing!

Oplossing in plaats van probleem

De oplossing is - verkort weergegeven - als volgt:

- 1) Alle illegalen dienen zich particulier tegen ziektekosten (inclusief kosten overlijden) te verzekeren. Anders kunnen zij niet gelegaliseerd worden. Hier toe is door de Stichting Buitenlandzorg in samenwerking met een verzekeringsmaatschappij een speciaal en zeer betaalbaar pakket samengesteld. Op deze wijze hoeven vreemdelingen nooit meer een beroep te doen op de openbare kas, of de kas van het hospitaal, ingeval van ziekte, ongeval of dood. Illegalen die geen verzekering willen afsluiten worden verwijderd.
- 2) Er is een algemene vakbond opgericht ('Algemene Werknemers Vereniging Curacao) die het legalisatiewerk op zich zal nemen en ervoor zal zorgen dat de vreemdelingen ook verzekerd blijven. De vakbond gaat zelfs *garant* staan voor hen. Dat kan alleen, als de vreemdelingen verzekerd blijven, anders gaat de vakbond failliet.
- 3) De vakbond ziet erop toe dat lokalen en vreemdelingen minimale arbeidsvoorwaarden en minstens het minimumloon ontvangen. Dit neemt de neerwaartse druk op de lonen weg. Daarmee worden ook lokalen beschermd. *Bovendien: Bij hogere lonen neemt (de noodzaak voor) criminaliteit af.*
- 4) De overheid verwijdert (evenals thans) vreemdelingen die veroordeeld zijn voor een misdrijf. Voorts neemt de overheid de regels van het UN-verdrag inzake migrantenrecht in acht.

Om deze oplossing te bewerkstelligen is een verzoekschrift ingediend bij de Minister van Justitie, dhr. David Dick. Het is verbazingwekkend dat de Minister nog geen concrete actie heeft ondernomen. Zelden wordt een groot sociaal probleem door een organisatie aangekaart met daarbij een pasklare oplossing. Tot op heden hebben wij nog geen enkele zinnige bedenking tegen de gesuggereerde oplossing gehoord. Wel vele *emotionele* bedenkingen van mensen die gewoon een hekel hebben aan vreemdelingen, maar die wel vreselijk hard schreeuwen als de Nederlandse Minister Verdonk hen wil terugsturen. Onze uitdrukkingwijze is hier een beetje ongenueanceerd, maar het gaat erom dat duidelijk wordt dat mensenhaat en discriminatie geen zinnige argumenten zijn.

Dit verzoekschrift werd ingediend door de 'Algemene Werknemers Vereniging Curaçao' (voorzitter Alcides Cova), stichting 'Fundación Dominico Curazaleña' (voorzitter Frank Lithgow), stichting 'Fundashon Komunidad Haitiano', (Aristene Lavictoire), stichting 'Pisadas Firmes', (voorzitter Alvaro Jesus Farias), en 'Stichting Buitenlandzorg', (voorzitter Berend Schepers). Het verzoek is ondersteund door bisschop mgr. Luis Secco.

OBISPO Mgr. LUIS SECCO A BISA:

(tokante solushon pa problema di imigrashon)

Manera e dokumentu (*esta un petishon na Ministro di Hustisia na nòmber di un kantidat di organisashon di imigrante i sindikato AWVC, redakshon di ARCO*) ku e komishon aki a elaborá, e situashon tin mester di un análisis ku ta toka diferente aspekto di bida sosial di un pueblo i den un pais chikitu, manera ta e kaso di nos islanan, no ta fásil pa yega na un solushon *hustu i humano*.

Komo obispu ku tin un responsabilidat moral dilanti di nos pueblo, mi a tuma nota di e dokumentu i mi ta apoyá su contenido. Mi ta mira e puntonan ku a wòrdu tresé dilanti komo prioridat pa habri un diálogo entre diferente interlokutor di nos komunidad, i ku Sr. Minister tin ku promové pa buska e solushon mas konstruktivo i respetá balor di kada persona.

Ta p'esei mi ta ofresé tambe mi apoyo i koperashon na Sr. Minister i na e komishon aki pa sigui buska solushonnan bálido pa bienestar di un i tur.

TAREA PRIMARIO DI GOBIÈRNU TA HUMANISASHON DI KOMUNIDAT

Durante último simannan a dreña komo 50 imigrante serka Fundashon pa Kuido Sosial di Imigrante na Kòrsou ('Stichting Buitenlandzorg'). Nan problema ta: *Nan doño di trabou no kier para garantia pa nan mas.*

A lanta na Kòrsou un sindikato pa imigrante (AWVC/SGTK) ku ta dispuesto pa para garantia pa nan. Anto *serio!* E sindikato aki lo sòru ku kada imigrante ku nan ta para garantia p'è lo tin su seguro di malesa *pagá*, plus un suma di garantia pa por manda nan bèk por si akaso esei ta nesesario (por ehèmpel, esnan sentensia pa hues pa un òf otro delito).

Si un doño di trabou no kier firma mas pa un imigrante, hopi biaha e imigrante ta haña su mes forsá di sigui traha ilegal numa, pasobra bai kas no ta un solushon p'è tampoko. Asina ta ku hopi di e doñonan di trabou aki ta sigui traha ku ilegalnan, sin paga loonbelasting ni SVB. Asta tin doñonan di trabou frouduloso ku ta eksigí Naf. 500,- òf mas pa firma pa un imigrante, mientras ku nan kompania ta *'fake'* i totalmente bashí. Pa nan para garantia ta *negoshi*.

Pa kresementu di ekonomia di Kòrsou (*i di Boneiru tambe!*) nos mester di trahadónan imigrante. Esaki a keda pruebá rònt mundu kaba i nos no ta un eksepsjon (p.e. mira e artíkulo na Ingles riba página 10 i esun na Spaño riba página 16 di e edishon aki). Pero alabes nos mester evitá ku e ilegalnan no ta baha preis di labor. Ta p'esei ta kumbiní nos pa legalisá ilegalnan, sino nan ta sigui traha bou di preis (bou di sueldo mínimo) hasiend'e difísil pa Antianonan haña trabou na sueldo mínimo. Ta p'esei e Fundashon tin rason: *mester legalisá e ilegalnan ku obligashon pa nan sera seguro di malesa*. Anto mester permití e sindikato pa para garantia pa nan pa asina sòru ku e hendenan aki lo keda sigurá. Esaki t'e mihó solushon pa un i tur (tantu imigrante komo hende lokal).

E maneho di kue tur ilegal i skòp nan afó no ta humano i no por funshoná tampoko, pasobra ta kon bo ta skòp 25.000 ilegalnan (òf mas na Kòrsou) afó? Aparte k'e ta *inhumano (bárbaro)* mes, e ta muchu kostoso! Ademas, e hendenan aki kasi tur tin trabou. Nos ekonomia lo sak den otro si nos ta skòp nan tur afó. Anto korda un kos bon. *Si bo gobièrnu ta dispuesto pa kometé aktonan di bárbaridat kontra hende (imigrante tambe ta hende), mañan nan ta kapas di kometé bárbaridatnan kontra bo tambe!*

E tema di integrashon den Reino Hulandes

Na Kòrsou i Hulanda e tema di integrashon ta un tema hopi aktual i emoshonalmente kargá. Aserka tin diferente kos ta andando pareu den Reino ku, di un òf otro manera, tin di aber ku e tema di integrashon. E diferente kosnan aki ta stroba e siudadano di haña un mira mas ophetivo posibel riba e tema di integrashon. Tambe e fuentenan di informashon (mayoria ta korant i radio) tur tin un agènda ku no semper ta konosí pa e lesadó:

- Entre otro nos tin e fenómeno di Minister Rita Verdonk (ku aprobashon di Kabinete Hulandes) ta tratando di pasa un lei ku ta bai purba di distinguí entre 2 tipo di Hulandes pa di tal manera por manda Hulandesnan ku ta bin den kontakto ku hustisia i a nase na e parti Hulandes den Karibe bèk pa un di e 6 islanan Hulandes den Karibe (algu manera manda hende pa un 'Gulag Archipel'). Un idea ku, si e pasa parlamentu mes, ta muestra di ta bai bira un lei ku den práktika lo no por ser ehekutá. Loke sí e konsepto di Lei aki ta hasiendo ku un 4000 pa 5000 Hulandes Karibense ku no ta logrando di "fit" den e sosiedat Hulandes Europeo ta: ***okashonando hopi iritashon sin nodi den e relashonnan den Reino.*** E 'issue' mes, ku ta sòru mas lihé posibel pa tin edukashon i un ambiente drechi pa e mucha Hulandes ku ta biba den e parti di Reino ku ta den Karibe, ta toka segundo fió tantu serka e polítiko Hulandes komo esun di Kòrsou. Un krimen di Lidernan den Reino kontra e hóben Hulandes ku mester lanta den Karibe.
- Paralelo ku esaki Kòrsou ta buskando pa jüli 2007 optené sierto outonomia den Reino ku lo mester enserá relashonnan mas direkto ku Hulanda en kombinashon ku un "desaparishon" di e entidat Antia den Reino. Un batata basta kayente den Reino ku ta poniendo preshon pisá riba e mandatarionan di Kòrsou pa bin ku un solushon ku no ta pone un "taimbòm" bou di Reino, pasobra e pueblo di Kòrsou a bisa su representantenan, ku un mayoria abrumador, ku e ke mira un solushon kedando den Reino. Esaki lo bin nifiká probablemente ku lo mester pone bastante awa den biña, loke e politikonan, nan konseheronan i sierto medionan di komunikashon no ke tende.
- Banda di tur esaki, na Kòrsou, ainda despues di 50 aña Statüt, nos mandatarionan, tur "*sons of the soil*", a disidí di no kibra ku e tradishon kolonialista di ántes, di resistí di hinka sufisiente plaka públiko den "kapital humano" (salú i edukashon) den e parti di komunidat (e mayoria) ku tabata tin desendensia Afrikano den nan sanger. Ku e resultado opvio di 40% di desempleo bou di hubentut i riba di 40% di *drop-out* na skolnan. Un produkto netamente lokal di nos mes lidernan ku nos a eligí.

Kiko a hasi último 50 aña ku e 'internal self government' inkluyendo nos mes finansa i moneda:

- E parti di Reino na Europa ku nèt a sali di un 2da guerra mundial devastador den e mes un 50 aña di Statüt a bin ta desaroyá un Estado "benefaktor" ku aksesu universal na edukashon i servisionan di salú di kalidat pa e Hulandes bibá na Hulanda. For di e sinishinan di Guerra nos kompatriotanan na Europa a logra di produsí ku su 16 mion habitante mes hopi ku e 168 mion habitante di Brazil (pues un siudadano Hulandes ta produsí e ekivalente di 10 siudadano Brazileru).
- Tanten na Antia den e mesun 50 aña (ku énfasis riba Kòrsou), ku entradanan enorme di Offshore i Shell i Lago, nos a bin ripará ku e pueblo Hulandes den Karibe, poulatínamente a bin ta kai den un marginalisashon último 25 aña. Kiko nos a hasi ku e outonomia? Formando parti di e mesun Reino, pero sin e hèndikèp di a ser bombardiá den Guerra, nos

lidernan a logra di uza rekursionan di pueblo di tal manera ku futuro di nos hubentut ta pintando hopi skur den e mundu nobo di globalisashon kaminda nos mester bira siudadanonan di mundu ku mester kompeti abiertamente ku otronan di mundu riba produktividat pa presta servisio òf fabriká artíkulo pa gana un bon pan di kada dia, i no un pan seku sin nada ariba.

Integrashon

E tema di integrashon semper lo keda unu ku mester pone èkstra atenshon na dje den Reino, simplemente pasobra Reino ta konsistí di 7 teritorio ku ta ser dividí pa laman ku distanshanan enorme entre e islanan ABC, Islariba i Hulanda. Esei ta pone ku e Hulandes ku bin for di Hulanda mester buska moda di integrá den Karibe. I e Hulandes ku ta sali for di Karibe bai biba na Hulanda mester buska moda di integrá su mes na Europa.

Integrá den un pais demokrátiko, den teoria, ta konsistí di 2 komponente, un komponente soshal i un komponente polítiko. Pero al final nos tin di yega na Ún Reino, Ún Estado di derecho demokrátiko i ún komunidat plural (multikultural).

Esaki ta integrashon real.

E parti soshal i e parti polítiko semper mester kana huntu i integrá ku otro pa al final evitá desbalansenan den tantu e sosiedat Hulandes Karibense komo den e sosiedat Hulandes Europeo. Banda di "*inburgeringscursus*" i dianan di "Himno i Bandera" etc., minorianan tantu na Kòrsou komo na Hulanda mester por sinti ku den nan bida diario nan ta integrá den e sosiedat (soshalmente). Pero tambe ku nan ta integrando den e sistema demokrátiko di e teritorio kaminda nan a bai biba. Esaki entre otro, a bin sosodé den e último añanan na Hulanda, kaminda un kantidat supstansial di Antiano a drenta arena polítiko na Hulanda.

E faktor Pim Fortuyn

Pim Fortuyn tabata e promé polítiko Hulandes ku abiertamente (na su manera pekuliar) a kuestioná pakiko e minorianan na Hulanda no ta partisipando den e proseso demokrátiko Hulandes. E Kabinete "paars" di Wim Kok a

pone basta atenshon na e parti soshal di integrashon i a sòru via di "Diskriminashon Positivo" (ku ta enserá èkstra *voorziening* pa esnan ku tabata den un posishon di desbentaha) pa integrashon soshal por tuma lugá.

Lamentablemente, resultado di e ehersisio aki tabata ku e gruponan minoritario a uza e insentivonan ku gobièrnu a bin ta ofresé pa reforsá nan mes gruponan i bo por bisa ku e polítika di integrashon al final no a sòru pa e integrashon deseá, mas tantu un segregashon ku barionan di minorianan a bin ta lanta.

Un pais manera Fransia tin problemanan pisá ku e fenómeno aki. Entre tantu ta ahustando e polítika di integrashon na Hulanda. Aki na Kòrsou no tin un polítika aktivo di integrashon. Hopi stranhero riba nos isla ta permanesiendo ilegal aki, i gobièrnu tin un sistema *ad hoc* represivo pa "*handle*" ku un ke otro. Resultado: basta mucha di imigrante ta keda den marginalidat di e sosiedat.

Na Hulanda Kabinete Balkenende a bin pone mas aksento riba e parti

polítiko di integrashon. Den e elekshonnan munisipal ('gemeenteraden') e dos partidonan PVDA i SP a bin gana, por parti pasobra a bin mobilisá e minorianan ('allochtonen') na Hulanda. Esaki ta un promé paso den un mihó integrashon den e teritorio kaminda bo ta biba. Mester mira kon e partidonan Hulandes ta bai uza e votonan aki. Prosesonan asina ta parti di e edifikashon di un demokrasia den un pais. Den kaso di Reino Hulandes e ta un tiki mas kompliká pasobra ta trata di un Reino ku teritorionan leu for di otro, kaminda kada teritorio ta buska su manera lokal pa "handle" ku integrashon, i 'al mismo tiempo' keda sinti su mes parti di e kos mas grandi ku yama Reino. E último referendum ta reforsá e ponensia aki.

Lokalmente nos na Kòrsou ta haña nos mes ku entre otro gruponan for di Colombia, for di Asia i India. Nan mester ser envolví den e "va y ven" di e isla tantu riba nivel soshal komo riba nivel polítiko. Esaki ta e úniko manera pa saka benefisio máksimo for di e "influx" konstante di stranhero ku ke bin biba riba e isla i den Reino en general.

Globalisashon

E fenómeno di globalisashon lo trese movimentu di hende rònt mundu i nos mester saka lo máksimo for di esaki. E no por ta asina ku establementu riba e isla ta un kestion primordial ekonómiko so, sin ku e inmigrante ta integrá su mes den e otro fasetanan di e bida riba e isla dushi aki ku yama Kòrsou. Nos tambe mester prepará nos hendenan pa por kompetí riba merkado laboral internashonal. Nos sistema demokrátiko huntu ku esnan ku ta pari yu (ku ta esnan primordialmente responsabel) mester por lanta un siudadano ku por komprondé kiko ta un sosiedat multikultural sin ku e ta duda den su propio identidat.

RJSuriel, mei06

Komentario di ARCO

ARCO comments

LEI ANTIANO SEMPER A DISTINGUÍ ENTRE 2 TIPO DI HULANDES

ARCO ta di akuerdo ku e ponensia di e outor di e artikulo aki ku Reino Hulandes mester bira UN ESTADO di derecho demokrátiko. Boneiru ta baiendo den e direkshon ei (Kòrsou i St. Maarten nò). Riba página 24-25 (i na Papiamentu mesun teksto página 28-29) nos a publiká un posibel modelo di **integrashon** entre Hulanda i Boneiru. Un konsekuensia inescapabel di e modelo aki ta ku bo mester habri porta pa tur Hulandes a base di **igualdat** (kende tin problema ku igualdat?; sin embargo a buska otro manera pa protehá Boneriano).

Ounke ARCO **no** ta di akuerdo ku maneho di Minister Verdonk, nos tin ku hala atenshon na e hecho ku Antia mes a distinguí entre 2 tipo di Hulandes for di kuminsamentu di Statüüt. Hulandesnan Europeo te dia di awe **no** tin mesun libertat di drenta Antia ku Antianonan tin pa drenta Hulanda. Un Hulandes Europeo ku kier establese su mes na Antia mester prueba ku e tin entrada (p.e. un trabou) i un lugá di biba. E mester por entregá outoridatnan Antiano un prueba di buena kondukta ('bewijs van goed gedrag') tambe.

Realmente, úniko kos ku Sra. Verdonk tin ku hasi pa e solushoná su problema ta introdusi mesun regla ku Antia ta apliká kontra Hulandesnan Europeo. E asina yamá 'kriminalnan' no por drenta Hulanda mas, e ora ei. Nos no ta di akuerdo ku un medida asina, pero nos no ta akuerdo ku Antia ta mantené un areglo di atmishon diskriminatorio kontra Hulandesnan Europeo tampoko.

Pa stòp Minister Verdonk (pasobra si su proposishon aktual no ta logra pasa Parlamento Hulandes, e lo bini ku algu otro sigur), mester simplemente skrap diskriminashon kontra Hulandesnan Europeo for di Lei di Atmishon Antiano. E ora ei, bo ta kita Verdonk su base moral. Tanten ku Antia ta sigui diskriminá **pa lei** (!) kontra 'makambanan' (den Lei di Atmishon i Ekspulshon), Antia no tin niun base moral pa protestá kontra plannan diskriminatorio kontra Antianonan di Minister Verdonk. Úniko kos ku Min. Verdonk ta hasiendo aworaki ta dupliká lokual Antia a hasi 50 aña kontra Hulandesnan Europeo kaba. Get real, shonnan!

Tambe nos ta hala atenshon na e hecho ku Kòrsou a vota den referendum pa **no** integrá den Hulanda. Kòrsou kier mantené un relashon **asosiativo** ku Hulanda (den Reino Hulandes). Pues, Kòrsou kier tene Hulanda afó (nos ta laga un banda awor ku Statüüt nunca no tabatin e intenshon ei; huridikamente

Statüüt ta un modelo di integrashon, pero e no ta wòrdu apliká asina).

Ta Kòrsou (i St. Maarten) su pleno derecho pa tene su mes apart di Hulanda, pero e eskoho ei tin konsekuensia (segun nos, **ménos bon** pa pueblo di Kòrsou, pero bo no por kita un pueblo su deseo). Un di e konsekuensianan ta ku **hurí-dikamente** Hulanda tin mesun derecho ku Antia (i den futuro Kòrsou) pa introdusi restriksion di atmishon (p.e. eksihí 'bewijs van goed gedrag', entrada i lugá i biba di Yu di Kòrsounan ku kier establese nan mes na Hulanda). Ojo!

Opstakulisashon totalmente inesesario di parti di gobièrnu di Boneiru atrobe

Sierto hende ku ta traha na gobièrnu no ta komprondé ku reglanan no t'ei pa stroba hende, sino pa **regulá** komunidat di moda ku gobièrnu por funshoná mas efisiente i duna mihó **servisio** na tur hende. Un amtenar ta un **sirbidó** públiko. E t'ei pa **yuda** pueblo ku ta traha den sektor privá pa paga su salario ku sèn di belasting. Sin nos, esta sektor privá, amtenarnan no tin entrada mes. Ta p'esei nan tarea primario ta pa **sirbi i yuda** públiko.

Pero hopi hende (no tur, danki Dios!), ora nan traha na gobièrnu, algu ta kambia nan. En bes di mira kos for di un punto di bista **humano**, nan ta kuminsá wak kos for di un punto di bista di **poder**. Anto e ora ei, e **hende** no ta konta mas. En bes di sirbi públiko, nan kier pa públiko sirbi nan. Nan ta bira **arogante** i nan no tin kunes kuantu tempu un siudadano mester **warda**. Nan ta aktuá komosifuera públiko mag ta kontentu ku nan ta traha mes, ounke ta poko poko. Komosifuera pueblo mester di nan so, mientras ku nan no mester di pueblo. E pensamentu aki ta totalmente eróneo i **anti-demokrátiko**.

Komo ehèmpel di e mentalidat di **poder** aki nos ta relatá - e **biaha** aki; lo bini hopi mas ehèmpel den futuro - kiko a pasa ku un persona ku kier a bai hasi su eksámen di 'inburgering'. Dor ku nos a yama Hulanda na oktober di aña pasá nos a haña sa ku e persona aki mester bai hasi su eksámen. El a bai lès pa siña Papiamentu, anto ora e tabata klá el a pidi pa hasi su eksámen. Pero gobièrnu di Boneiru ta **stroba**. E karta di Hulanda ainda no a yega, pues gobièrnu no kier permiti'é ainda pa e hasi su eksámen. E tin ku **warda** te ora e karta yega. Públiko semper mester **warda**. Warda, warda, warda! Sin tin nodi. Asina gobièrnu ta kita ánimo for di tur hende.

Dor ku semper bo mester duna hende chèns di mostra ku nan ta **hende**, nos a yama gobièrnu pidi nan pa yuda buska un solushon. E persona por 'speed up' su petishon, si e por hasi su eksámen mes ora, manda resultado Hulanda. Klá. Pero nò. E mester **warda** te ora Hulanda ta manda un karta (lokual a dura mas ku 6 luna den su kaso kaba!). Naturalmente, nos lo **bolbe** manda un karta Hulanda (trabou ékstra), pidi nan pa, **por favor**, manda e karta mas pronto posibel, pero tur e tempu ku mester warda riba e karta di Hulanda ta tempu pèrdí. Ademas ta esfuerso pèrdí pa tres persona: un hende (1) na Hulanda tin ku skirbi un karta awor, anto ora e karta a yega aki, gobièrnu (2) tin ku yama e persona, anto (3) nos mester skirbi un karta Hulanda pa pidi nan pa hasi lihé.

Den e kaso aki ta Sr. George Mensché (hefe di Registro Sivil) ku a mostra ku e no kier mira e situashon for di un punto di bista **humano**, sino for di un punto di bista di **poder**. E ta hurista. E ta supos di sa ku regla no t'ei djis pa t'ei. Si un regla **no tin sentido** i ta stroba un siudadano, no tin niun lei ku ta prohibí bo kambia e regla pa **yuda un hende**. Sr. Mensché tampoko no a bisa **di kon** e ta haña ku ta nesesario pa apliká e regla den e kaso aki. E ni sikiera tabatin e desensia di kontestá nos personalmente. E mentalidat di poder aki ta stroba desaroyo di Boneiru mashá hopi mes i ta krea desgusto den pueblo, **sin nodi**.

24 hours in a day 24 beers in a case coincidence?

A conscience is what hurts, when all your other parts feel good.

A fool must now and then be right by chance.

A narrow mind has a broad tongue.

According to my calculations the problem does not exist!

All computers wait at the same speed.

SAFETY FIRST

(by Benito DIRKSZ, director of Special Security Services N.V.)

Mr. B.R. Dirksz

SPECIAL SECURITY SERVICES (S.S.S.) with over 75 dedicated men & women has been providing security on Bonaire for more than twenty-two (22) years.

D.A.R.E.

- Drug Abuse Resistance Education (D.A.R.E.) is a course to help children recognize and resist the pressures that may influence children's decisions to experiment with tobacco, alcohol, marijuana or other drugs. The D.A.R.E. curriculum also teaches conflict resolution and violence prevention.
- In Curacao there is a group of police officers that teach drug prevention to public schools. They have been in the papers quite often during the past months. It will be very helpful if Bonaire's police force can prepare a program to start a D.A.R.E. program on Bonaire for the children in the several schools in Bonaire.
- In Arkansas, United States, the D.A.R.E. officers teach kids to resist drugs and violence and one of the tools they use is the ABC's;

- R-ead, study and learn about everything important in life.
- S-top procrastination.
- T-ake control of your own destiny.
- U-nderstand yourself in order to better understand others.
- V-isualize it.
- W-ant it more than anything.
- X-celerate your efforts.
- Y-ou are unique of all of God's creations. Nothing can replace you.
- Z-ero in on your target, and go for it.

Kids usefully seek information when it comes to drugs and it all depends on where and from whom they get the information that will help or stimulate them give in or resist the pressure to taste or sample tobacco, alcohol or drugs.

Hopefully the Bonairean Police force can get a few officers to commit themselves in order to start a D.A.R.E. program in Bonaire.

For more information please visit us at our office situated at Kaya Nikiboko Noord 37A or call us at 717-8125 for an appointment without any obligation. **SPECIAL SECURITY SERVICES = your first choice for Quality, Reliability & Integrity.**

Leftist trio seals Americas pact

BBC Internet, 29 April 2006

The left-wing leaders of Bolivia, Cuba and Venezuela have signed a three-way trade agreement aimed at countering US influence in Latin America. The pact was signed in Cuba by Bolivian President Evo Morales, Hugo Chavez of Venezuela, and their host Fidel Castro. The initiative, the Bolivarian Alternative for the Americas, was drawn up by Cuba and Venezuela.

Mr Morales, an ally of both Mr Castro and Mr Chavez, decided to join it after his election last December. The initiative - known by its Spanish acronym Alba - is being promoted as a socialist alternative to the Washington-backed Free Trade Area of the Americas.

The deal aims to reduce or eliminate tariffs between the three countries. But apart from this, **it is very unlike conventional trade agreements**, the BBC's Stephen Gibbs in Havana says. **Participants have vowed to work towards the eradication of illiteracy and the expansion of employment.**

Cuba has promised to help Bolivia provide free eye treatment to those Bolivians who otherwise would not be able to afford it. Venezuela has agreed to provide at preferential rates all the subsidised oil Bolivia requires for its domestic consumption.

More takers?

Our correspondent says closer integration between oil-rich Venezuela and gas-rich Bolivia will give the new pact added weight. The question now is who else they can persuade to join, he adds.

After the signing, Fidel Castro said: "Now, for the first time, there are three of us - I believe that, one day, all [Latin American] countries can be here."

After his arrival in Cuba on Friday, Mr Morales said the meeting was a "historic gathering of three generations and three revolutions". Mr Chavez has vowed to create economic and political unity in South America without the help of Washington. Earlier this month he took Venezuela out of the South American trade bloc, the Andean Community of Nations, saying it was overly aligned with the US.

- A-void negative sources, people, things and habits.
- B-elieve in yourself.
- C-onsider things from every angle.
- D-on't give up and don't give in.
- E-njoy life today: yesterday is gone and tomorrow may never come.
- F-amily and friends are hidden treasures. Seek them and enjoy their riches.

Best souvenirs on the island

- T-Shirts
- Paintings
- Camera's
- Fishes
- Local art
- Gifts
- Clothes
- And lots more !!!

Kaya Grandi 32
Tel. 717-7570

info@bbbonaire.com

**Firgos Bonaire N.V.
Klein & Groothandel**

- Kopieerpapier
- Papier en Enveloppen
- Kantoorartikelen
- Verpakkingsmateriaal
- Restaurantartikelen
- Feest Artikelen
- Schoonmaakmiddelen
- Bedrijfs- en landvlaggen

- 20% Off IMusa
- Liko Pannen, Potten
- Kleenex Sutil
- 10% Off Div keukenartikelen
- Gekl. Solo Borden
- Gekl. Darnel Bekers
- Div. Clear Bakjes

firgos

Kaya Korona/Tintorero
Tel: 717-4249

If this is your office, only Firgos can help you fill it

Continuación de 'Quizá los populistas ...'

Esto refleja, en parte, su renuencia a costear los servicios sociales destinados a otros grupos étnicos y raciales.

La elección de Morales debería encararse contra este telón de fondo histórico. En Bolivia, se calcula que los grupos indígenas constituyen un 55% de la población y los mixtos otro 30%. Y no es un caso aislado. La transición latinoamericana de los regímenes militares a la democracia, en los últimos veinte años, va ampliando en forma gradual e irregular, pero firme, la distribución del poder más allá de las elites y las etnias dominantes tradicionales. Por ejemplo, Alejandro Toledo es el primer presidente aborigen de Perú.

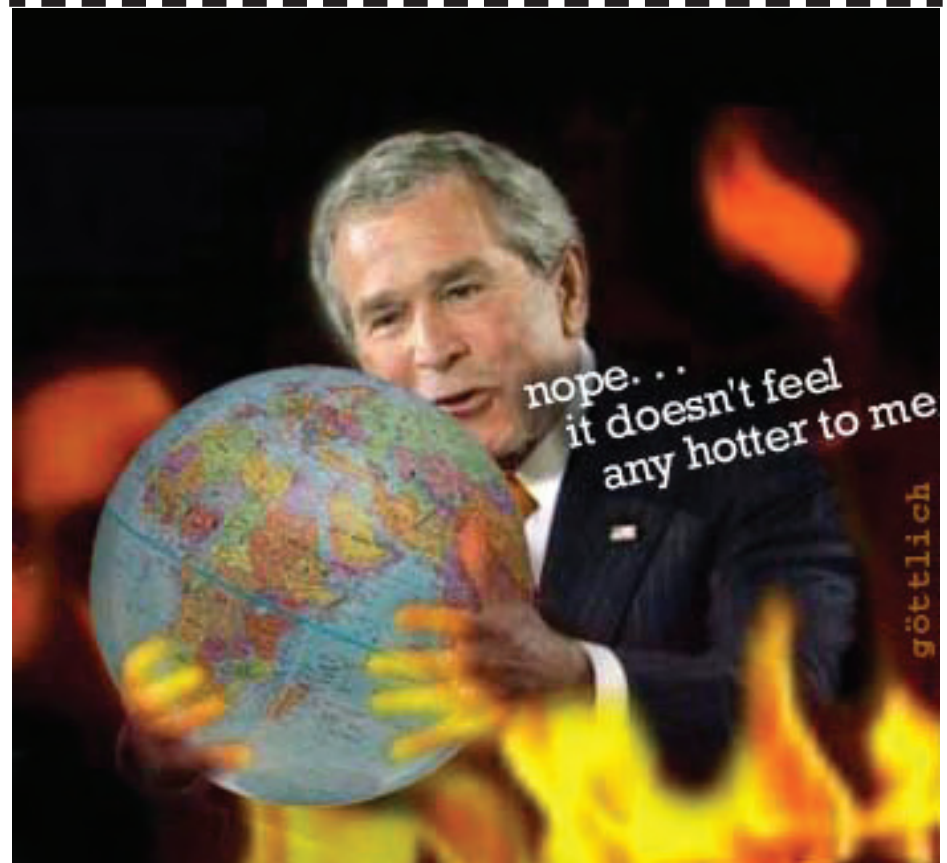
A la larga, la propagación de la democracia en América latina promete no sólo sociedades más justas, sino también economías más dinámicas, al aumentar las inversiones públicas en salud, educación y capacitación laboral. Las inversiones siempre insuficientes en educación, sobre todo en ciencia y tecnología, han determinado en parte el estancamiento económico de la región durante el último cuarto de siglo. En vez de dar un gran paso hacia delante en las industrias de alta tecnología, como lo hicieron India y Asia Oriental, América latina sufrió un período de bajo crecimiento del PBI, crisis de endeudamiento e inestabilidad macroeconómica.

Eso puede cambiar ahora, al menos gradualmente. Bolivia haría bien en seguir el ejemplo de Brasil, cuyas inversiones en educación y ciencias han repuntado desde la democratización del país en los años 80. Los mejores logros en educación también ayudan a promover exportaciones tecnológicamente más elaboradas.

Desde luego, la elección de Morales también plantea muchas dudas e interrogantes importantes a corto plazo. El nuevo gobierno, ¿seguirá políticas económicas responsables? ¿O Bolivia coqueteará con medidas populistas desestabilizadoras, como tantas veces lo ha hecho? Morales se ha comprometido, y con razón, a renegociar las leyes y contratos que rigen las enormes reservas de gas natural, pero ¿lo hará de modo tal que no ahuyente las inversiones extranjeras, que tan urgentemente necesita su país?

Bolivia ha entrado en una nueva era de movilización masiva de sus comunidades indígenas, ayer tan sufridas, hoy victoriosas. Las perspectivas a corto plazo son inciertas. Sin embargo, a la larga, está bien apostar por los beneficios económicos de la democratización.

Populism = Propagate what you know to be untrue or wrong, but what the people like to hear (definition ARCO).
Populismo = Propagá loke bo sa no ta berdat òf moralmente malu, pero loke pueblo ta gusta tende (definishon ARCO).

Papiamentu

Islanan ABC, kada un ku nan forma di papi'é,
 Ta'tin bandera, ku na mas ku un okashon a karisí'é,
 Ma su propio koló, el a sa di mantené.

Sintá na un playa bunita di nos Kòrsou,
 Unda ku mi mira, pariba o pabou,
 Ta mi idioma ta hasi su trabou.

Karisí'é, yay'é i malkri'é, ta di bo e ta.
 N' ta ken ku ta sa di yega kamind'e ta.
 P'esei síñ'é, apresí'é i no uz'é kon ku ta.

Su zonido rítmiko, laga bo lepnan ímit'é.
 Den bo tempu liber, sinti e plaser di les'é,
 Ora toka turno n'e pèn, kada regla sabí di aplik'é.

MARIANELA HELM

Curaçao

Nos a pidi pèrmit pa publiká e poesia aki na promé lugá pasobra simplemente nos a gust'é tremendamente ora nos a les'é. Despues di un análisis un tiki mas profundo nos a ripará ku e poesia aki ta prueba su propio mensahe. E poesia mes ta prueba ku Papiamentu ta úniko i rítmiko. Papiamentu ta hasi su trabou, su ritmo ta zona, Papiamentu en berdat no ta igual riba e diferente islanan ABC.

Dor ku Papiamentu t'e úniko ekspreshon kultural netamente Antiano, en berdat nos mester yay'é etc. Asta 'koester', pasobra regla di Papiamentu no ta prohibí pa nos uza palabranan di Hulandes (òf Ingles/Españó) aden. Nos tur ta

hasi esei 'kònstant' (!) Esei en realidat ta otro fenómeno úniko di Papiamentu. E fleksibilidat aki probablemente ta resultado direkto di e situashon multilingual ku nos tin na Antia (un situashon úniko na mundu!).

Nos ta kompletamente di akuerdo ku e poesia ku nos mester karisí i asta malkriá Papiamentu. Ta p'esei mes e trabou importante di standarisashon tin ku sigui. Pero tur esaki no ta nifiká nesesariamente ku ta prudente pa introdusi Papiamentu komo idioma di instrukshon den tur klas di skol básiko (awor: 'funderend onderwijs'). Den un parabel ménos konosí (e ta wòrdu atribuí na Kristu, pero den Beibel lo bo no hañ'é) Kristu ta splika ku razonamiento korekto i lógiko no semper ta kondusí na un konklushon práktiko. 'Si un persona por korta lana di un karné den 2 minüt, esei no ta nifiká ku 10 persona por hasi'é den 12 sekònde'. Hecho ku nos tin ku karisí Papiamentu no nesesariamente ta nifiká ku ta prudente pa uz'é komo idioma di instrukshon na skol.

The Importance of Art La agonía de la globalización

Por Niall Ferguson

‘Art belongs to the human race, simply because it’s a way for us to express our creativity without limits. In doing so we create new horizons, things that are beautiful and unique. Creativity in general has been responsible in the history of our civilization for the establishment of all our social systems, such as economics, politics and religion. Every single thing that exists in the whole universe and everything in it, we believe to be the result of some creative action by a Supreme Being.

People call this Supreme Being: The CREATOR. Communities that do not promote the use of people’s creative forces will never produce art. Whereas communities which do use art in their educative system for the promotion of creativity and which give art a prominent place in our lives, achieve a higher level of development in many different aspects of life.

For example, if you do not use your creativity when looking for a solution to any problem in your line of your work, you will probably not find a solution and suffer the negative consequences.

Art is the skill to practice human creativity in a free way. That’s why it is so very important for communities to promote creativity. It will enable them to achieve art in general. Art should be part of education, as will be the case with this blessed place which we have given the name “Kas di Arte” (= House of Art’). Here we hope to accomplish that goal for the Bonairean community and for everyone living on our *dushi* Island of Bonaire.

There are many disciplines in Art. It is not only paintings, there is also theatrical art, musical art, sculpture, dance art and the art of story telling, literature both written and verbal, photography and, lastly, there is audio visual art including film and video.

It does not matter what type of art is practiced. In all of them creativity is needed. May the Lord help the parents, our society and our governments to give us a hand for everyone’s development both mentally and spiritually’.

Speech delivered by Jackie Bernabela at the opening of Winfred Dania’s exhibition at ‘Kas di Arte’, Sunday 23 April 2006.

Jackie is on the board of a number of art-related organizations. Not mentioned below is ‘JePoBoN’, Youth @ Puppet Theatre Bonaire. Below some pictures of a pioneer:

Board of Bonaire Archeology Institute, BONAI

The conch (karkó), logo of the Music School Bonaire

Painting presented to Jackie Bernabela, director of Kas di Arte. Title of painting: ‘LAW OF NATURE’ by Jay Haviser.

The title of the painting:

“The Law of Nature”, by Jay Haviser, archeologist/artist, in which women are at the center of the laws of nature due to their bodies, but that they use subtle communication (hummingbirds) and subtle strength (panther) to maintain their position beyond their bodies.

Algunos creen que asistimos al comienzo del fin de la globalización. ¿Eso debería alegrarnos o irritarnos? Una cosa es que los franceses bloqueen a invasores extranjeros y se rebelen ante la perspectiva de una mayor flexibilidad del mercado laboral.

Para todos ellos – desde Jacques Chirac hasta el más tonto entre los estudiantes de la Sorbona que recrean las manifestaciones del 68– la globalización siempre será una *anglobalización*. Pero cuando los norteamericanos empiezan a poner en duda la sensatez de una integración económica internacional, está pasando algo grave.

Lou Dobbs lleva años fustigando al gobierno de Bush, desde la CNN, por no haber frenado el flujo de inmigrantes ilegales, en su mayoría mexicanos. Pero sólo en estas últimas semanas el tábano solitario se ha convertido en enjambre. Se han presentado dos proyectos de ley. El del Senado, más liberal, propone algo nuevo: admitir a 325.000 inmigrantes temporarios por año en calidad de “trabajadores invitados”. En cuanto a los inmigrantes ilegales que ya están en el país (serían unos doce millones), se daría a los más una oportunidad de naturalizarse. El de la Cámara de Representantes es otra historia. Pide que se construya un cerco impenetrable a lo largo de la frontera con México. Quizá ni siquiera aprueben una versión enmendada del proyecto del Senado. Sus críticos dicen, con razón, que equivale a una amnistía.

La alharaca no me sorprende. Cada vez que visito un Estado fronterizo con México, oigo la misma cantilena: “Nos roban nuestros puestos de trabajo”. Dentro de unos meses habrá elecciones parlamentarias y el deseo de los legisladores de retener su banca es un fuerte incentivo para responder a tales quejas.

Esta reacción violenta contra las fronteras porosas no se limita al problema de la inmigración. El Congreso también intenta endurecer las normas sobre inversiones extranjeras, desde que trascendió la noticia de que instalaciones portuarias norteamericanas podrían pasar a manos de una compañía con sede en los Emiratos Arabes Unidos.

Después están los proteccionistas que, en general, representan a Estados con grandes centros manufactureros. Les encantaría imponer aranceles colosales a las importaciones chinas so pretexto de una manipulación de la tasa cambiaria, como si esa fuera la única razón de que los productos chinos sean más baratos que los nuestros.

Así, pues, se ataca a todos los flujos – de mano de obra, capitales y mercaderías – en un país que lleva casi cinco años disfrutando de un crecimiento robusto. Tiemblo de sólo pensar qué saldría del Congreso si el país estuviera en recesión. Presumiblemente, un proyecto de ley de autarquía total que ordenaría construir un vasto domo impermeable de costa a costa.

Hasta se ataca el flujo global de ideas. Días atrás, el violonchelista Yo-Yo Ma le dijo a la Comisión de Reforma Gubernamental de la Cámara baja que “cada vez resulta más difícil allanar el intercambio cultural internacional debido al alto costo, los plazos inciertos y las innumerables trabas logísticas” que hoy implica obtener una visa norteamericana. Nadie está haciendo más que él, creo, por derribar las barreras culturales entre Oriente y Occidente. Pero tal vez el Congreso preferiría que se atuviera a la música de Copland.

Según algunos historiadores, en su avatar anterior, la globalización murió víctima de un contragolpe norteamericano. Un siglo atrás, en muchos sentidos, la economía mundial estaba tan integrada como ahora. Los índices migratorios eran altos, comparados con los presentes, así como la relación entre comercio y producción. Los actuales flujos de capital son relativamente mayores, pero los de entonces se distribuían de un modo más parejo entre los países ricos y los pobres.

Después de 1914, la globalización se desintegró. En los 30, la economía mundial ya se había fragmentado, con desastrosas consecuencias para el crecimiento y el empleo.

Continua página 20

**BO TAMBE TA T'EI??
WERE YOU THERE TOO??**

**WAK BO FOTO NA NOS WEBSITE;
FIND YOUR PICTURE AT OUR WEBSITE:
www.arcobonaire.com**

Sembrar para cosechar

Una mujer soñó que estaba en una tienda recién inaugurada y para su sorpresa, descubrió que Dios se encontraba tras el mostrador. - ¿Qué vendes aquí?, le preguntó. -Todo lo que tu corazón desee, respondió Dios. Sin atreverse a creer lo que estaba oyendo, se decidió a pedir lo mejor que un ser humano podría desear. -Deseo paz, amor, felicidad, sabiduría... Tras un instante de vacilación, añadió: -No sólo para mí, sino para todo el mundo... Dios se sonrió y le dijo: -Creo que no me has comprendido. -Aquí no vendemos frutos, únicamente vendemos semillas. -Para sembrar una planta hay necesidad de romper primero la capa endurecida de tierra y abrir los surcos; luego, desmenuzar y aflojar

Bibiana Minimarket
Kaya Bayena 9
717-2833

Sentido & Simpleza

los trozos que aún permanecen apelmazados, para que la semilla pueda penetrar, regando abundantemente para conservar el suelo húmedo y entonces... -Esperar con paciencia hasta que germinen y crezcan! En la misma forma en que procedemos con la naturaleza hay que trabajar con el corazón humano, "roturando" la costra de la indiferencia que la rutina ha formado, removiendo los trozos de un *egoísmo mal entendido*, desmenuzándolos en pequeños trozos de gestos amables, palabras cálidas y generosas, hasta que con soltura, permitan acoger las semillas que diariamente podemos solicitar "gratis" en el almacén de Dios, porque EL mantiene su supermercado en promoción. Son semillas que hay que cuidar con dedicación y esmero y regarlas con sudor, lágrimas y a veces hasta con sangre, como regó Dios nuestra redención y como tantos han dado su vida y su sangre por otros, en un trabajo de fe y esperanza, de perseverante esfuerzo, mientras los frágiles retoños, se van transformando en plantas firmes capaces de dar los frutos anhelados...

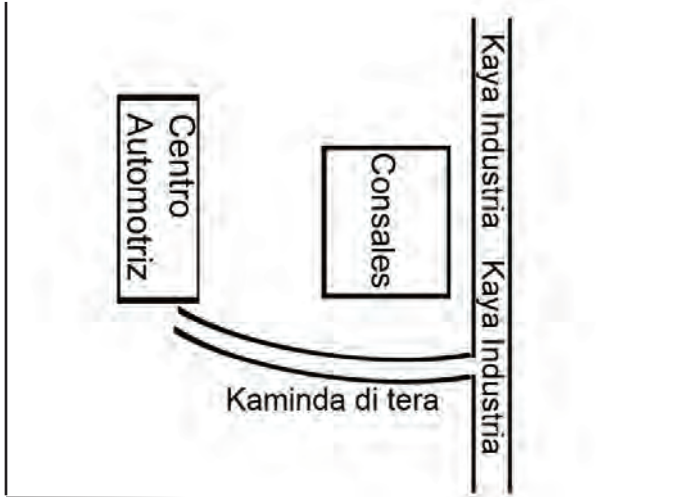

Electronica Santana
Kaya Grandi #8

Come and visit our new shop. Full with brandname products

- Digital Cameras
- Airconditioning
- Television
- Washing Machines
- Fridges

The Priest

After a long life, dutifully serving his parishioners, the elderly priest died. He found himself in Heaven, where he was warmly greeted by St. Peter. "Welcome," St. Peter said, "You have lived a good life. Let me take you to your quarters, and then I'll show you around Heaven".

St. Peter took the man to a rather plain building, and escorted him to a small room. The room was humbly furnished, but was functional. The priest was a bit surprised, having expected Heaven to be a bit more extravagant, but he was happy to be there.

They then began their tour of Heaven, and it was absolutely beautiful. The priest felt silly for his initial resentment over his room.

Finally, they came upon an enormous mansion. A butler opened the door to the mansion and a man came out, dressed to the nines, and proceeded down a long walkway to the front gate, as servants rolled a red carpet before him. When he reached the gate, a chauffeured limousine pulled up, and the man got in. It drove off.

"Was that God?", the priest asked, stunned by the display.

"Oh heavens no", replied St. Peter. "That was a lawyer".

"I don't want to seem ungrateful, but can you answer a question for me?" The priest continued, "I spent my entire life devoted to my parishioners, and teaching the gospel, and I have very humble quarters in Heaven. I just don't understand what that lawyer did, which would merit such a beautiful mansion".

"It isn't what he did", St. Peter replied. "You see, we have thousands upon thousands of priests up here. But he's our first lawyer!"

CENTRO AUTOMOTRIZ

BONAIRE N.V.

TU SOLUCION DE PIEZAS Y GARANTIA

Kaya Industria Noord #10 Tel: 717-3828

- Benta di tur sorto di piesa pa outo
- Servisio di garage
- Drecha i monta airco di outo

Sigur Sigur!!!

Pa ARCO tur hende ta importante. Ta p'esei e ta sali na 4 idioma. Pasobra na Boneiru hende ta papia 4 idioma sin niun distinshon.
All people are important to ARCO. That's why it is published in 4 languages. Because in Bonaire people speak 4 languages without any discrimination.

The most effective birth control method known to man!

Kaya Industria zuid 717-3344

We mix any color you want!
It Makes Sense
Bonaire's Proud Chameleon

BONAIRE GIFT SHOP WINE & LIQUOR

BOURBON • CHAMPAGNE • COGNAC • GIN
GRAPPA • IMPORTED BEERS • LIQUEUR • PORT
RUM • TEQUILA • SINGLE MALT • VODKA
WHISKEY AND OVER 300 FINE WINES

**BONAIRE'S LARGEST AND
BEST COLLECTION!**

BONAIRE GIFT SHOP

KAYA GRANDI 13 • TEL (599) 717-2201

Pleasant truth

Jyeshthadevi, *goddess of poverty*, and Lakshmi, *goddess of wealth*, once had an argument about who was more beautiful. As they were arguing, they saw a merchant coming towards them and decided to ask him to settle the matter.

The merchant was filled with awe when they told him who they were, but he turned pale when they told him what they wanted him to do. It was plain to him that Lakshmi was the more beautiful of the two, but how could he tell Jyeshthadevi that? She would be furious and would probably reduce him to poverty.

But he was a clever man and quickly gathering his wits, said: "O Lakshmi, you are more beautiful than any other woman on earth or in heaven when you're entering a house, but you, O Jyeshthadevi, words fail to describe your grace and elegance when you are leaving. There is none to compare with you in beauty then".

It was a judgement that pleased both the contestants, because each thought she had been adjudged the winner. But the real winner, of course, was the merchant. He had won the favour of the goddess of plenty without displeasing her powerful rival!!

The Sack

Mula (a Sufi wise man) came upon a frowning man walking along the road to town. "What's wrong?" he asked.

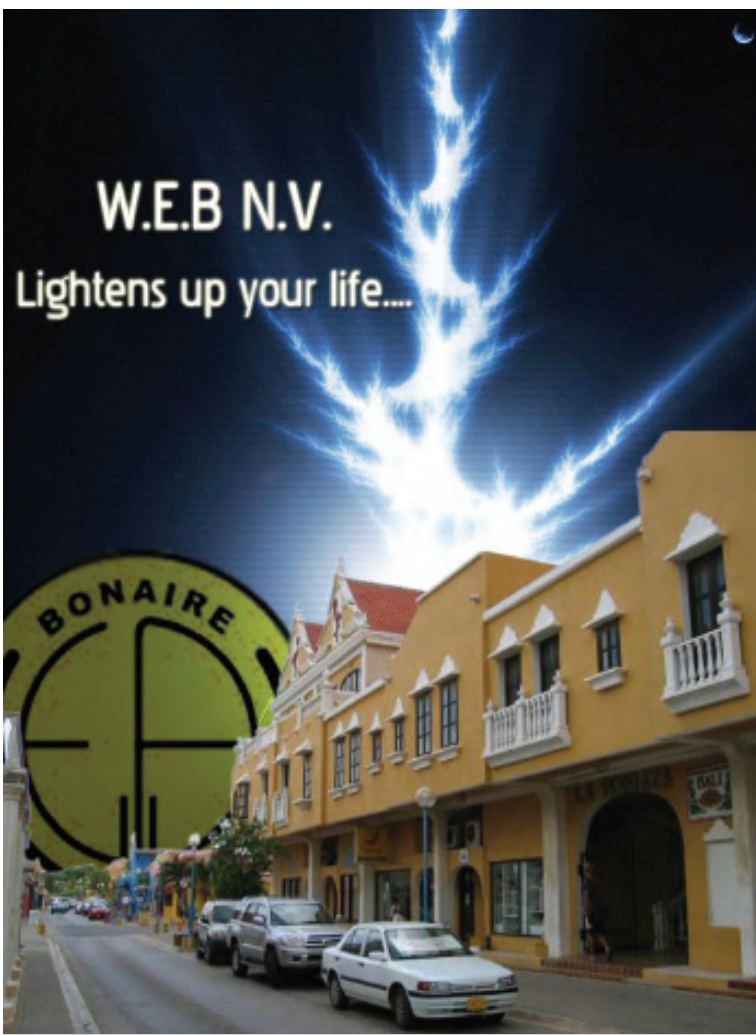
The man held up a tattered bag and moaned, "All that I own in this wide world barely fills this miserable, wretched sack".

"Too bad," said Mula, and with that, he snatched the bag from the man's hands and ran down the road with it.

Having lost everything, the man burst into tears and, more miserable than before, continued walking. Meanwhile, Mula quickly ran around the bend and placed the man's sack in the middle of the road where he would have to come upon it.

When the man saw his bag sitting in the road before him, he laughed with joy, and shouted, "My sack! I thought I'd lost you!"

Watching through the bushes, Mula chuckled. "Well, that's one way to make someone happy!"

CHERNOBYL LEGACY

Chernobyl was much worse than our memory of it. On page 5 we recommend a website on Chernobyl, although we admit we could hardly stomach what we saw and heard there. We are firm believers in science and technology, **BUT** we have to be alert and very careful. And although it's true that common sense dictates that the world is flat, we must not lose our common sense.

We believe the website will convince anybody who visits it that we had better close

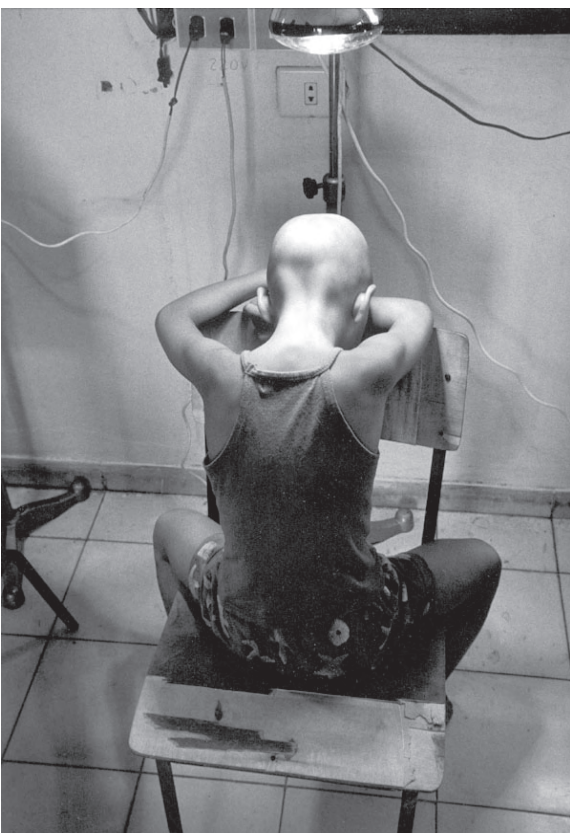

bad enough already. We don't need any man-caused accidents to worsen things, such as this baby with his brains growing outside of his skull.

Of course, there are plane-crashes all the time. People die. But Chernobyl is of a different order. We must not risk to repeat it. The U.N. reports that 7 million people were affected. Not all to the same degree, of course, but the number should tell us something. It is also said that the radiation may affect offspring for as long as 24.000 years. If this is true, we do not know. But the point is that the definitive effects of Chernobyl will not be known for a long time.

In another report we read that there are approx. 440 nuclear power reactors used for the commercial generation of electricity in about 31 countries around the globe. Things cannot go wrong? Look at the website and convince yourself.

Miroslava (picture on the right) is one of 15.000 Ukrainian children who have been sent to Cuba for radiation poisoning treatment since 1990. She receives daily treatment using placental extracts and ultraviolet lights, developed by the Cubans.

Whatever we may say about Cuba, the Cubans are helping. So are many other organizations around the world.

But the essential point does not appear to have sunk in yet. Chernobyl teaches us we should reconsider the whole nuclear issue. Not only because Iran wants to start using nuclear energy, or because North Korea already has nuclear weapons. But because we cannot afford another Chernobyl. Nukes are dangerous! It is clear humanity is at a cross-roads. Left, right or straight ahead?

The Chernobyl disaster wasn't even such a big one. We all know that accidents will happen. The 'accidents' of Nature (tsunami's, earthquakes, hurricanes) are

Nos mester bira un estado di derecho i obligashon i stòp di ta un estado di fabor i temor. Basta represaya polítiko!

Continuación de 'La Agonía de Globalización'

Sin duda, gran parte del daño fue obra de la Primera Guerra Mundial y su gran desbarajuste: hundimiento de buques mercantes, corte de cables telegráficos internacionales, etcétera. No obstante, aun antes de que estallara la guerra, la globalización ya agonizaba, víctima de mil tajos legislativos.

Ya en 1882, Estados Unidos sancionó la ley de exclusión de los chinos, la primera de una serie de medidas para circunscribir la inmigración a los europeos de raza blanca. En el período de entreguerras se fijaron cupos para otros grupos étnicos, de modo tal que a mediados de los 30 casi había cesado la afluencia de inmigrantes. (Este fue uno de los motivos que dificultaron la admisión de refugiados judíos provenientes de la Alemania nazi.)

Lo mismo ocurrió con el comercio. En el siglo XIX, Estados Unidos nunca había abrazado de lleno el libre comercio. En los años de entreguerras, aumentó considerablemente sus aranceles.

La proteccionista ley Smoot-Hawley, promulgada en junio de 1930, asestó un golpe letal a la confianza en los negocios y, con ello, agravó el daño hecho por el tremendo colapso de Wall Street.

Quienes proponen una nueva generación de medidas restrictivas dicen querer proteger a los grupos vulnerables de norteamericanos nativos contra los estragos de la competencia. Señalan que, según algunos estudios, los más perjudicados por la inmigración son los jóvenes que abandonan el secundario.

También hay pruebas de que las víctimas más probables del libre comercio con China serán los oficinistas no calificados.

Sin embargo, sería un error achacar a la globalización las desigualdades, cada vez mayores, de nuestra sociedad e intentar corregirlas con las viejas y fallidas políticas proteccionistas.

Nuestras desigualdades **están mucho más ligadas a unos impuestos no muy progresivos y un sistema de bienestar remendado** que a la inmigración y el libre comercio, y ni hablar del libre movimiento de capitales. (No olvidemos que, sin este último, tendríamos que reducir drásticamente nuestro consumo, dado el enorme déficit de nuestra cuenta corriente.)

Atraer a los ambiciosos del mundo entero reditúa beneficios económicos reales. **En un mercado laboral flexible, como el nuestro, los inmigrantes cumplen una función clave.** Y son particularmente necesarios en las sociedades que envejecen, como las de Europa occidental (**y Bonaire, ARCO**).

Por cierto, no tenemos claro si los mercados laborales europeos, regulados en exceso, pueden absorber y aprovechar sus energías juveniles, pero esto no altera la lógica básica de la economía.

Un mercado mundial del trabajo más liberalizado impulsaría el crecimiento económico global. Las restricciones a la inmigración lo reducirían.

Gobièrnu mester trese solushon. Pero kon? Gobièrnu mes t'e problema!

Government should solve the problem. But how? Government itself is the problem!

FOR RENT

f. 1,000.- month (electricity included) completely furnished

Call 717 2427

CALLING IN THE CLAN

Battle cry from Captain Don

I greet you as a Bonaire Alumnus: A person who has been a visitor, perhaps many times to Bonaire. One who even though far away at home still maintains a devoted feeling for this little island.

I am sure that it was our environmental attitude and practice and not only the diving which had attracted you. Your continuing interest in us via Bonaire Talk or the Bonaire Reporter confirms this.

Have you ever wondered why out of all the islands in the world Bonaire was the one to become a world leader in environmentalism? Perhaps by a Divine Providence? Possibly by destiny or fate? Whatever the reason, the incredible fact remains; Bonaire has become an environmental Mecca, and those who have once visited the island wear their visit as a badge of environmental pride.

The world's countries, all of them, appear to be besieged in a crisis of some dimension. Overpopulation, AIDS, bickering over the bomb, WMD's, and the price of gasoline. Over the course of history, wars were fought, some won, others lost, but our oceans have remained basically unchanged. Until now!

We humans from the beginning have always had the will to foul our own nest. However, before this century we never have had the power to impose total planetary destruction, chaos, and irreparable damage, as we cascade toward an irreversible abyss.

I refused to accept this insanity and have been questioned? Why squander your effort on trying to prevent this mad folly when it is known that you can not win? Perhaps. However, saving our oceans is my inherent responsibility. It is my life's commitment. I came from the sea and now as a diver, I have returned. With whatever abilities I have, I will strive for the ongoing health of our oceans. However, I cannot do this alone.

My battle cry is 'Calling in the clan.' It is thought that I have taught, dived with, and/or sat at the bar with near one-quarter of a million divers. I have swam a million miles with them, buried some, and watched their children grow. You divers have been my life, my family, and therefore, you are my clan.

The effort needed to save Planet Earth from environmental degradation is a Herculean task. While individuals can and do have significant success with environmental issues, collectively they can be a "force majeure" whose power will be acknowledged locally, nationally and internationally. I hope this to be the spark that ignites worldwide collaborative effort to promote sound environmental management practices.

Check out accolade-project at:
www.infobonaire.com/captidon/accolade.html

The power of one of our Alumni multiplied by thousands can and shall be heard from mountains and valleys and across oceans; from villages and cities to the leaders of all governments. Then and only then will begin the healing process to stop environmental degradation.

With the technological and electronic wonders of today we have the power to communicate instantly across the globe. Let us start the conversation. Let the small clapping of hands from Bonaire resonate to the thunderous wave of activism around the world.

Join me in this fight. No money. No promises. Just being a part of the Bonaire spearhead scrapping for world's oceans. I need your input and ideas. Contact me at callingintheclan@yahoo.com.

Captain Don, Chairman Bonaire Accolade Foundation

FLAMINGO TELEVISION

Cable TV

Flat Monthly Fee - 41 Channels for a flat monthly fee

No Antenna - No unsightly antennas needed on the outside of your building

Get more Channels - Movies, News, Sports

Receive Local Channels - Receive local channels without an antenna for clearer picture

Broadband Internet

Computer - Multiple Computers

No Antenna - No unsightly antennas on the outside of your building

Flat Monthly Fee - Unlimited Internet access for a flat Monthly Fee

Bandwidth - Burstable & CIR.

E-mail's - 3+ E-mail Addresses

Web Space - Ability to publish web pages

Internet Speed - Quick access to news, weather, sports, MP3, etc

Telephone

Line 1: 717-8512

Line 2: 717-8519

Fax: 717-5000

Interruptions & Technical Services
Until 10pm: 599-791-1112

Flamingo Information, Communication & Technology

delivers a wide service portfolio in the area of Information, Communication and Technology ranging from Hardware and Software, Professional Services and System Integration up to Educational Services in Bonaire and Curacao.

- * Web Hosting, Web design and E-commerce
- * Virtual Private Networks
- * Security Audits
- * Security Configuration
- * System Integration and Migration
- * Hardware, Software and Supplies
- * Maintenance and Troubleshooting
- * Educational Services

Flamingo ICT
Kaya Korona 22A
717-8512

Support@Flamingoict.net

ATA, otro vupa!

Den nos último edishon (di 28 di aprel 2006) nos a hala atenshon na e oumento skandaloso di sueldo (ku +/- 50%) ku nos Ministernan a duna nan mes for di *nos* sèn di belasting. Den nos fervor pa denunciá esaki nos a kometé un eror den nos kalkulashon. Nos a bisa ku e 50% oumento ei ta kosta nos Naf. 1.7 mion pa aña. Esei ta korekto. Despues nos a bisa ku lo tabata posibel pa a uza e sèn aki pa duna 4.250 kobradó di AOV nan oumento di Naf. 400,- ku gobièrnu a bisa ku no tin sèn p'é. E último pida aki sí no ta korekto. Bo por duna 4.250 kobradó di AOV nan oumento di Naf. 400,- **un luna so**. Nos a kompará un sifra anual (1.7 mion *anual*) ku un sifra mensual (4.250 kobradó di AOV *mensual*). Nos ta pidi diskulpa pa e vupa aki. Meta di ARCO ta pa duna informashon korekto i berdadero. Kaminda nos ta faya, nos lo atmití, pidi diskulpa i korigi nos mes. Ku e oumento ku e Ministernan a duna nan mes, nos por a duna solamente 354 kobradó di AOV nan oumento di Naf. 400,- pa luna.

E *prinsipio* tras di lokual nos a bisa no ta kambia naturalmente. Ta un skandal ku nos Ministernan ta duna nan mes un oumento di 50%, mientras Antia tin un debe nashonal di Naf. 5.2 miyar (i kresiendo ketu bai). Den medionan di komunikashon nos a tende ku nan ta hustifiká nan robo (*moralmente mirá*) k'e argumento ku tin tòp-amtenar ku ta gana mas ku Naf. 9.000,- (= salario bieu di nos Ministernan). Un Minister mester gana mas ku tòp-amtenar, pues nan a oumentá nan propio sueldo ku 50%. E hustifikashon aki ta demostrá *presis* di kon Antia a kai den dekadensia. Hende **responsabel** ta *baha* nan sueldo ora no tin sèn. En bes di bisa e tòp-amtenarnan: 'Sòri, plaka a kaba. Nos tin ku *baha* boso salario. Interes general ta eksigi esei', nan ta bisa: 'Ai, e debe nashonal ei lo solushná su mes! Ban gasta mas plaka!' I **bram**(!) oumento di 50% pa nan mes! *Dushi*, yu! Ban fiesta! Anto nos hende grandi? 'No tin sèn pa nan!' Anto e ladron? 'E mester stòp di hòrta!' Anto ki sorto di ehèmpel boso ta duna? 'Nos no tin kunés ki sorto di ehèmpel nos ta duna. Nos t'ei pa *plaka* i *poder*!'

E mentalidat aki t'e base fundamental tras di e desishon pa oumentá nan propio sueldo. Si por a gasta mas plaka, nos grandinan mester a haña promé, pasobra nan tin hopi mas mester. Ku Naf. 9.000,- pa luna un hende por biba tranquil, pero ku Naf. 600,- pa luna nò. Falta di responsabilidad i seriedad, di ariba te abou, ta lokual a nèk Antia. Esei plùs un polítika basá riba odio i goloseria en bes di solidaridat.

Ban purba di nobo awor ku yudansa di Hulanda! Ban siña di nos eror i konstruí un Boneiru Nobo basá riba balornan positivo, manera solidaridat i amistad. Tur hende ta importante, sin niun distinshon. Tur hende ku ta stima Boneiru por yuda, sin importá bo desendensia, religion òf rasa. Meta di ARCO ta pa promové e pensamentu aki aktivamente. Hende ku bini di afó no mester para un banda, wak i kritiká. **Envolví bo mes!**

Bo ta Merikano, anto bo tin problema ku ladronisia? Stòp di kritiká i hinka **tempu i sèn** den esfuersonan pa prevení kriminalidat i eduká nos hóbenan. Stòp di konsumí i mustra *solidaridat*. Yuda tur manera, ku sèn tambe.

Si bo ta stranhero Latino, anto bo tin problema ku diskriminashon, stòp di yora i lanta un organisashon pa remediá e diskriminashon ei (ku nos sa ku t'ei mahosmente). Si bo ta un Hulandes Europeo, *hou op met kankeren* i demostrá awor kiko bo por hasi. Boneiru ta verwagt hopi di bosonan awor. Demostrá ku bo por traha brasa a brasa ku nos den tur sentido, komo Hulandesnan igual ku nos tur ta. Boneiru tin un bunita futuro su dilanti, si nos tur kier. I esei ta kontu pa Boneriano mes tambe. Stòp di fiesta tur ora i demostrá ku bo por traha ku *seriedad* i *responsabilidad*.

OOPS, we goofed again!

In ARCO's last issue (of 28 April 2006) we wrote about the scandalous pay-raise (of approx. 50%) which our Ministers recently awarded themselves out of *our* tax-money. In our fervor to denounce this we made a mistake in our calculations. We said that this 50% pay-raise will cost us Naf. 1.7 million per year. This is correct. We also said that the money could have been used to give 4.250 old age pensioners (receiving 'AOV') their REQUESTED pay-raise of Naf. 400,- per month, for which the government said there was no money. The latter figure was *incorrect*. You can give 4.250 pensioners their Naf. 400,- pay-raise **for one month only**. We compared an annual figure (1.7 million *annually*) with a monthly figure (4.250 pensioners *monthly*). We apologize for this blunder. ARCO's aim is to provide truthful and accurate information. Where we make mistakes, we will own up, apologize and make the necessary corrections. Out of the Ministers' pay-raise, we could only have given 354 pensioners their pay-raise of Naf. 400,- per *month* (for a whole year).

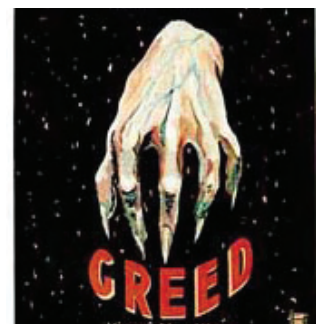
However, the *principle* behind what we were saying does not change one bit, of course. It remains an outrage that our Ministers award themselves a 50% pay-raise, while the Antilles faces a national debt of Naf. 5.2 billion (and still going up). From the media we understand that they have tried to justify their (*moral*) felony by pointing out that some top-government officials earn more than Naf. 9.000,- (= which is the Ministers' old salary). Ministers have to earn more than their subordinate top-officials, which is why they raised their own salaries by 50%. This justification shows exactly *why* the Antilles are desintegrating. **Responsible** people *lower* their salaries when there is no money.

PUEBLÒ NO TA INTERESÁ DEN REDU SO.

TA P'ESEI ARCO TA PUBLIKÁ ARTÍKULO KU KONTENIDO REAL NA 4 IDIOMA.

Instead of saying to their officials: 'Sorry, fellows, money's gone. We will have to lower your salaries a bit. The public interest demands it', they say: 'Oh well, the national debt will take care of itself! Let's spend some more money!' And then, **whammo**, a 50% pay-raise for themselves! *Dushi*, yu! Let's party! And what about the old folks? 'There's no money!' And the thief? 'He must stop stealing!' And what kind of example are you setting? 'We don't care about example. We're in it for the *power* and the *money*!'

This, fundamentally, is the mentality which resulted in the decision to raise their own salaries. If there was some money to spend, it should have gone to the old folks first. Because they need it. With Naf. 9.000,- per month one can live quite comfortably, but not with Naf. 600,- p.m. Lack of responsibility and seriousness, at all levels of society, is what finally broke up the Antilles. That and hate-politics, larded with greed instead of solidarity.

Let's try again now with the help of Holland! Let's learn from our mistakes and construct a New Bonaire based on positive values, such as solidarity and friendship. Everybody is important, without any discrimination. If you love Bonaire, you can help, irrespective of your descent, religion or race. ARCO's goal is to actively promote this way of thinking. People coming from abroad should not remain on the side-lines and criticize. **They should get involved!**

Are you an American, and you have a problem with criminality? Stop criticizing and put some **time and money** into crime-prevention programs to educate our youth. Stop complaining and show some *solidarity*. Help in any way you can, also with money.

If you are a Latino and you feel discriminated against, stop crying and set up an organisation to fight discrimination (which we *know* is going on and it is ugly). If you are a Dutchman from Europe, *stop grumbling* and show us what you're capable of. Bonaire has high expectations of you now. Show us that you can work with us shoulder to shoulder in every respect, as equal Dutch citizens which we all are. There's a bright future ahead for Bonaire, if we all want it. And to Bonaireans we say: Stop *partying* all the time and show us that you too can be *serious* and *responsible* in your *work*.

Para que las democracias sean sólidas necesitan descansar en las instituciones

Presidente Leonel Fernández
Fuente: www.news.caribseek.com, 28 abril 2006

SAN PEDRO DE MACORIS - El presidente Leonel Fernández dijo que para que las democracias sean sólidas e irreversibles necesitan descansar en las fuerzas de las **instituciones** por lo que "necesitamos un Estado dominicano que merezca la confianza y la admiración de todo el mundo".

En ese sentido explicó que para que en lo adelante la democracia no caiga en la preeminencia y el prestigio de un líder político cualquiera, *sino en el poder de las instituciones*, se necesita de una representación fundamental y esencial en el Congreso.

"Las democracias para que sean irreversibles, necesitan descansar en las fuerzas de las instituciones. Necesitamos tener un estatus nacional dominicano que merezca la confianza, el respeto y la admiración de todos los pueblos del mundo", manifestó el Presidente de la República.

En ese orden, dijo que para eso hay que trabajar en la República Dominicana, para que cuando el nombre del país sea mencionado en cualquier parte del planeta, se diga "nosotros respetamos a ese país, porque ese es un país de hombres y mujeres serios".

El Gobernante se refirió en esos términos al momento de encabezar un encuentro en el centro Famoselle con empresarios, profesionales de las diversas áreas, comerciantes, deportistas y personalidades de esta provincia

Destacó que en la pasada administración el único logro fue devaluar el peso dominicano en tan sólo cuatro años, más allá de los que la moneda nacional había perdido valor desde 1947, cuando se creó, hasta el año 2000, por tanto no merecen la confianza del pueblo dominicano.

El doctor Fernández dijo que el país necesita de un Congreso progresista para realizar las transformaciones modernas que requiere la República Dominicana, acorde con los nuevos tiempos.

Manifestó que todavía el país tiene que reducir sensiblemente los índices de pobreza, desempleo y mortalidad materno-infantil a fin de mejorar la calidad de vida de la población, por lo que dijo que falta mucho por avanzar en la República Dominicana.

BY 2010 THEY'LL BE HERE! hydrogen fuel cell cars

At the Tokyo Motor Show currently underway, Mercedes flaunts its research vehicle that is able to produce enough electricity to power several households. The carmaker said the fuel cell used for the vehicle provides clean energy for the car and doubles as a mobile power source. It can generate 66 KW of power, which the company said, was sufficient to supply power to "several detached houses", media reports said. The Tokyo Motor Show ends on November 6.

The vehicle is called **Mercedes F600 Hygenius** and is powered by a zero-emission fuel cell drive with an output of 85KW/115 hp, using only 2.9 litres per 100 km with a range of 400 km. By developing the cell, Mercedes aims to create a basis for supplying energy for vehicles of the future, in the process enhancing their environmental capability. The fuel cell in the Hygenius is also more compact than other Mercedes models.

Professor Herbert Kohler, director of vehicle body and driver research at DaimlerChrysler, said the vehicle has redesigned fuel stacks, an electric turbocharger and a new humidification and dehumidification system. Chemical reaction between hydrogen and oxygen is used by fuel cells to generate electrical power, with virtually zero emission of pollutants. The fuel cell drive generates power output of 60KW/82 hp and a torque of 250 Newton metres. While the surplus energy is stored in a lithium-ion battery, an electric motor doubles as a generator that charges the battery while applying the brakes by recuperating drive energy.

ARCO ta optenibel na e siguiente sitianan: ARCO is available at the following locations:

Playa:	Carib Inn	Carmen Snack	Den Laman Condo's
Montecatini Supermarket	City Shop:	Panaderia Selektta	Eden Beach Resort
Exito Bakery	Krioyo Paint	Botica Korona	Harbour Village Hotel
Capriccio Restaurant	Photo Tours Car. Court	Firgos	Yellow Submarine
City Café	Plaza Resort	Kooyman	Yachtclub Apts.
Santana Electronics	Airport Restaurant	Tung Fong Store	
Bonaire Gift Shop	Valerie's Airport Shop	Teras 2001	Rincon:
Best Buddies	Air DIVI	Torito Snack	Keeshan Snack
Celular One	Port Bonaire	Progreso Supermarket	Oranje Bar
Flamingo Bookstore	Hotel Belafonte	88 Snack	Verona's Bar/Rest.
Kentucky Fried Chicken	Hotel Bel-Air	Panaderia Exito Antrio	Tusnara
Colombo Ice cream	Hotel Great Escape	Network Pro	Rose Inn
Bonaire Access	Kon Tiki Restaurant	Bibiana Mini Market	
Cultimara	Sorobon Beach Resort	La Gran Parada	
San Francisco Hospital	Hotel Bonaire Windsock	Bahoruco Snack	
Budget Marine	Tera Cora Trading	Toko Carmen	
Sun Rentals	Center Body Car Polo	Bo Toko NV	
Xerox	Caribe SuperMarket	Bonaire Super Store	1.500 in Bonaire
Garden Café	La Portuguesa	Sand Dollar Supermrkt	and 250 in
E Teras	Ons Hoekje	Sand Dollar Hotel	Curacao.
Rincon Krioyo	Amboina MiniMarket	Buddy Dive Hotel	
Bonaire Inn (Friars' Inn)	New Asian Shop	Lion's Den Restaurant	1.500 na Boneiru
Fundashon Cas Bon.	More For Less	Hotal Habitat	250 na Kòrsou.
Flamingo TV	Mercado Latino	Hamlet Foto Tours	
Divi Flamingo Resort	Bargain Store	Hilltop Hotel	

AS OF MARCH: ALSO AT CURACAO AIRPORT

Miss Chernobyl

Whatever we do,
we must never
ever lose our
sense of humor.
If we do not
laugh, we have
to cry.

Ni maske kiko
nos ta hasi, nos
nunka no mester
perdè nos sen-
tido di humor. Si
nos no ta hari,
nos tin ku yora.

COLOFON

Uitgever: mr. M. Bijkerk
Kaya Isabel # 1
Bonaire
Nederlandse Antillen
Tel/fax: 717 2427
e-mail: info@arcobonaire.com

Medewerker advertenties en IT:
Victor M. Gutierrez

Twee maanden geleden hebben wij publiekelijk onze bezorgdheid en twijfel uitgesproken over de richting waarin wij de onderhandelingen over de nieuwe staatkundige structuur zagen gaan. Wij waren daarom dubbel verheugd met het ook voor ons verrassende bericht dat op 20 april een protocol is getekend tussen Boanire, Saba en St. Eustatius, waarin deze eilanden zich ondubbelzinnig uitspreken vóór een integratiemodel met Nederland (dus niet het 'Koninkrijk'). Dit is in overeenstemming met het Bonaireaanse referendum van september 2004. ARCO feliciteert nogmaals de UPB en dhr. Ramonsito Booi in het bijzonder met deze gelukkige wending. ARCO publiceert hierbij een AANZET NIEUWE STRUCTUUR. Het spreekt voor zich dat deze aanzet niet het eindproduct is. De Eilandsraden van Bonaire, Saba en Statius, alsmede de Nederlandse autoriteiten dienen hier nog uitgebreid over te spreken, oordelen, onderhandelen en stemmen. Wij publiceren deze aanzet, daar het van belang is dat iedereen een indruk kan krijgen in welke richting de verdere onderhandelingen kunnen gaan. Tevens weerlegt deze aanzet definitief de mening van enkelen dat een integratiemodel als 'directe band' Bonaire/Nederland, los van Curacao, onmogelijk zou zijn. In deze aanzet krijgt Bonaire een ruime autonomie, veel meer dan Bonaire nu heeft. Maar in deze opzet kan Bonaire dit met Nederlandse hulp aan. Bovendien is het een groeimodel. Naarmate Bonaire groeit, kan de autonomie meegroeien. Deze aanzet is verantwoord, haalbaar en belooft een prachtige toekomst!

AANZET NIEUWE STRUCTUUR VOOR BONAIRE

(Openbaar lichaam Bonaire; bij Nederlandse wet - houdende wetgevende en bestuurlijke regeling voor Bonaire ('WBRB') - in te stellen o.g.v. art. 134 Grw). De Nederlandse grondwet, een van de beste en modernste ter wereld, wordt de grondwet van Bonaire; de WBRB wordt de 'Staatsregeling van Bonaire'.

1. VERDRAGEN (orgaan: Koninkrijksregering/Staten-Generaal)

Alle verdragen die op het moment van inwerkingtreding van de WBRB voor de Ned. Antillen van kracht zijn, gelden ook voor Bonaire (waar staat *Bonaire*, leze men ook *Saba* en *Statius*). Uitsluitend voor het land Nederland geldende verdragen zullen binnen een periode van X jaar worden uitgebreid tot Bonaire, tenzij de werking daarvan door Bonaire als ongewenst wordt beschouwd en uitsluiting of afwijking daarvan t.b.v. Bonaire geen nadeel oplevert voor het Koninkrijk c.q. het land Nederland. Deze afwijkingmogelijkheid wordt een bevoegdheid van Bonaire.

Bonaire wordt in het EU-verdrag opgenomen als UPG.

Op Bonaire wordt een kleine dépendance van het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken opgericht om rechtstreekse contacten tussen Bonaire met het buitenland (bijv. Venezuela/Trinidad/Int. organisaties) op beperkte schaal en in overleg met de Koninkrijksregering mogelijk te maken.

2. WETGEVING (orgaan: Eilandsraad; 11 leden)

Bonaire is zelfstandig t.a.v. de verzorging van eigen aangelegenheden. Alle onderwerpen niet genoemd in de WBRB behoren tot de zorg van Bonaire.

Niet tot de zorg van Bonaire behoren:

- A. Alle aangelegenheden die thans bij rijkswet of algemene maatregel van rijksbestuur zijn geregeld, dus inclusief nationaliteit, buitenlandse betrekkingen en defensie etc..
- B. De *behartiging en regelgeving* terzake de volgende aangelegenheden:
 1. Het burgerlijk en handelsrecht, faillissementsrecht, burgerlijke rechtsvordering, het strafrecht, de strafvordering, het notarisambt, algemene regels van bestuursrecht, de rechtspraak in burgerlijke en strafzaken, alsmede in bestuurs- en belastingzaken, alsmede de samenstelling en de bevoegdheid van de rechterlijke macht.
 2. Het politiewezen en de douane.
 3. Toezicht op openbare financiën (Rekenkamer etc.), alsmede hoger toezicht op besluiten van Eilandsraad en BC Bonaire.
 4. Toezicht op de heffing en (dwang)invordering door Bonaire van directe en indirecte belastingen, rechten en accijnzen.
 5. Het deviezenverkeer, geld- en bankwezen (NB Euro of US dollar, beide nog mogelijk).
 6. Audit Commissie ter waarborging van de kwaliteit van het openbaar bestuur (voorstel rapport Jesurun).
- C. De *regelgeving* van:
 7. Openbaarheid van bestuur met inbegrip van de openbaarheid ten aanzien van de financiering van politieke partijen.
 8. Gevangeniswezen en tucht en opvoedingswezen.
 9. Rechtstoestand van ambtenaren, alsmede hun pensioenaanspraken.
 10. IJkwezen.
 11. Kadaster- en hypotheekwezen.
 12. Onafhankelijk klachtorgaan inzake bestuursgedragingen (Ombudsman).
 13. Gezondheidszorg.
 14. Arbeidswetgeving en sociale verzekeringen.
 15. Onderwijs.
 16. Meteorologie.
 17. Archeologie.
- D. De *regelgeving* van:
 18. In- en uitvoerrechten, deviezenprovisie.
 19. Dwanginvordering.

What Part of
NO
Didn't you
Understand?

NB.1 *Uitvoerende* bevoegdheden worden ten aanzien van de onder C en D genoemde aangelegenheden aan Bonaire toegekend.
NB 2. Sub C genoemde bevoegdheden kunnen, naarmate Bonaire groeit, in overleg met het land Nederland worden overgedragen aan Bonaire (*groei-clausule*).

Afwijking voor Bonaire van niet tot de zorg van Bonaire behorende regelgeving is mogelijk. Bijvoorbeeld, afwijking van het Nederlandse BW, zodat wezenlijk de inhoud van het huidige Antilliaanse BW voor Bonaire van toepassing wordt.

Zulke afwijking is alleen mogelijk, indien het niet in strijd is met het recht en/of het Koninkrijksbelang en/of het belang van het land Nederland.

Bonaire mag één persoon afvaardigen naar de Tweede Kamer als 'bijzonder vertegenwoordiger'. Hij heeft geen stemrecht, maar mag wel alle (commissie) vergaderingen bijwonen en dient over nader aan te geven onderwerpen te worden gehoord. Hij heeft het recht door het Bestuurscollege aangewezen onderwerpen rechtstreeks met Nederlandse vakministers te bespreken.

3. BESTUUR (orgaan: Bestuurscollege en Gezaghebber)

Duaal stelsel. Dus bestuur en wetgeving gescheiden. Bestuurscollege bestuurt.

Gezaghebber is PHP. Verhouding gezaghebber vs. BC nader te bepalen. De Gezaghebber wordt benoemd door en vertegenwoordigt de Kroon.

4. RECHTSPRAAK

Rechtspraak wordt geregeld en uitgevoerd door het land Nederland. Er wordt een Constitutioneel Hof aangesteld voor de beslechting van geschillen tussen Nederland en Bonaire.

Er is op Bonaire een permanente alleensprekende rechter ('rechtbank Bonaire') voor burgerlijke, bestuurs-, belasting- en strafzaken (telkens voor een periode van maximaal 5 jaar door de Kroon te benoemen). Hij spreekt recht in alle aangelegenheden die onder de bevoegdheid van de Nederlandse kantonrechter en arrondissementsrechter valt. Hij ressorteert onder een nader aan te wijzen Nederlands arrondissement en wordt, voor zover nodig, bijgestaan door de rechters van dat ressort. Aan de rechtbank Bonaire is verbonden een Bonaireaanse mediator met bij eilandsverordening te bepalen rechterlijke bevoegdheden.

Hoger beroep vindt plaats door een delegatie van 3 rechters van een Nederlands Gerechtshof, dat minimaal viermaal per jaar zitting houdt op Bonaire. Voor zover mogelijk, verloopt het proces digitaal (bijv. 'digitale rolzittingen').

Cassatie vindt plaats bij de Hoge Raad in Nederland. Bonaireaanse advocaten mogen zaken bij de Hoge Raad bepleiten.

NB Het lijkt pragmatisch om de rechtbank Bonaire ook jurisdictie te verlenen voor Saba en St. Eustatius. Dan zouden waarschijnlijk 2 of 3 permanente rechters op Bonaire nodig zijn, die – net als nu vanuit Curaçao – Saba en St. Eustatius bedienen. Idem inzake het Hof.

VOORBEELDEN VAN (VOLLEDIGE) BONAIREAANSE ANGELEGENHEDEN:

Havenwezen, luchthavenwezen, brandweer, landbouw veeteelt & visserij, posterijen, sport, recreatie en cultuur, milieu, toelating, vestiging (inclusief werk) en uitzetting van vreemdelingen, armbestuur, bedrijfsvestiging, exclusieve economische zone (EEZ), belastingwetgeving en accijnzen incl. heffing en inning, telecommunicatie, luchtvaart en mediatie, voorgedijraad/kwesties, gezinsvoogdij. Voorts vele uitvoerende bevoegdheden terzake de hierboven onder C en D genoemde bevoegdheden. En, tenslotte, alles wat hiervoren *niet* genoemd is.

VOORKOMING 'OVERSPOELING' DOOR IMMIGRANTEN

Voorkoming van een te grote influx van immigranten:

- 1) Armbestuur blijft een Bonaireaanse aangelegenheid. De Nederlandse Bijstandswet wordt *niet* van toepassing op Bonaire. Op Bonaire wonende personen kunnen dus alleen Bonaireaanse *onderstand* genieten, indien zij daarvoor in aanmerking komen. Daarbij bedraagt de uitkering de helft van het minimumloon en dient in beginsel een halve dag *gewerkt* te worden (zoals bijv. in het oude 3-wekelijkse rouleersysteem). Dit is zo onaantrekkelijk vergeleken bij de Nederlandse en andere EU-regelingen,

*Tamen met firgos een
beter kantoor*

Kaya Korona/Tintorero
Kantoor: 717-4249
Fax: 717-7040
www.firgosbonaire.com

SPECIALS

MEI 2006

HAPPY MOTHERSDAY

Super Specials voor Moederdag

*Office supplies
and much more.*

Kopieerpapier
Papier & Enveloppen
Kantoorartikelen
Verpakkingsmateriaal
Restaurantartikelen
Feestartikelen
Schoonmaakmiddelen
Koek, Snoepgoed

IMusa 20% :

Pannen, Potten, Plastic Produkten

Ilko 20% :

Div. Keukenartikelen

Gekl. Solo Borden 10 inch 10% p.p.

Gekl. Darnel Bekers 9oz 10% p.p.

Div. Clear Bakjes 10% p.p.

Kleenex Sutil 20% p.p.

Duni Lunchnaps gekleurd 15% p.p.

En nog veel meer. Pasa i tira un bista.

Ma t/m vrij.
8.00-12.00 u.
14.00-18.00 u.
**Zaterdag
Gesloten**

Free Delivery !!

Psst...
we hebben ook
ink cartridges

dat Bonaire niet overspoeld zal worden door Nederlandse (of Europese) bijstanders. Ook Nederlanders van de andere eilanden zullen op deze regeling niet afkomen.

- 2) In Bonaire (of de Ned. Antillen/Aruba) geboren Nederlanders (en andere nader te bepalen categorieën Nederlanders) die op het moment van inwerkingtreding van de WBRB in Bonaire zijn ingeschreven en in totaal meer dan 10 jaar in Bonaire woonachtig zijn geweest, hebben *een door de overheid te garanderen recht op arbeid in Bonaire* (bijv. middels een Bonaireaanse subsidieregeling ten behoeve van bedrijven) en, afhankelijk van de hoogte van het inkomen, *recht op betaalbare huisvesting in Bonaire* (bijv. middels een tijdelijke Bonaireaanse huursubsidieregeling). Deze preferentiële rechten blijven van kracht gedurende een overgangsperiode van maximaal 25 jaar.

Immigratie vormt op deze wijze geen bedreiging voor de Bonaireaanse bevolking.

- 3) Toelating van Europese Nederlanders is vrij. Toelating van andere EU-burgers is alleen mogelijk, indien degene die toelating verzoekt over werk (of inkomen c.q. vermogen) en huisvesting beschikt. Van zelfstandige ondernemers (geen Nederlanders zijnde) wordt een minimuminvestering verlangd. Werkgevers in Bonaire zijn vrij in hun keuze van werknemers, mits het Nederlanders, EU-burgers of toegelaten vreemdelingen zijn. 'Lokalen' hebben een voorkeursrecht boven andere vreemdelingen.

Instroom van EU-burgers is aldus afdoende gereguleerd. Instroom van andere vreemdelingen kan aldus afdoende worden beperkt.

**DEZE HELE OPZET ZAL INVESTEERDERS OVERTUIGEN EN DE ECONOMIE ENORM STIMULEREN.
EN TOCH BEHOUDT BONAIRE HET MILIEU- EN CULTUUR-HEFT VOLLEDIG IN EIGEN HANDEN.
GROEI MET BEHOUD VAN CULTUUR EN NATUUR.**

Davika Bissessar,

Profile: Mother of four, work with the Washington Times, Caribbean News Agency, President & Founder of the 'We Dare To Care Foundation'.

Goal: Hope to motivate and inspire young minds for the betterment of themselves and Society.

Message to the Youth: Don't be content with things as they are. The world is yours. It is your right, accept your responsibility – Don't take no for an answer. Never submit to failure. You will make many, many mistakes, but as long as you are true, giving and fierce, you cannot hurt the world or even seriously distress it, for she was made to be won by the youth.

Davika Bissessar

ARE LEADERS BORN OR MADE?

It is well known that in every place in the world a leader is needed to guide a group of people. In general the head of a family is the most common leader. This leader may be the father or the mother, depending on the circumstances.

Know thyself

In our society many individuals are appointed or elected to shoulder the role and responsibilities of leadership. It happens in schools, institutions, sports teams, business enterprises, NGO's, hospitals, in the civil and military organs of a country and in public life, at all levels; in short, in every walk of life. If these leaders are good men or women, then they promote unity, prosperity, harmony, strength, and happiness in society. It is to be remembered that leadership cannot be taught in a classroom. This quality has to come from a desire deep within one's self, he who dares to step out of the crowd to face the uncertainties risks, challenges and failures.

Every individual does have the capability to transform him or herself. It is an art, which can be acquired only by self-effort. To improve our character is one of the most challenging and yet the most exciting, rewarding and joyful event to the human race. Anyone who is prepared to make the necessary effort can become the master of his own destiny. *No guts no glory.*

Human values

During the last one hundred and fifty years, or so, man has made amazing progress to master science and technology. However, like his primitive ancestor he is not the master of the situation in which he finds himself. The reason is simple. *Man has failed to master himself.* The rising wave of violence, corruption, and misuse of power throughout the world is due to complete erosion of human values from our conduct. Mankind's greatest mistake through history is not learning from his mistakes.

Love without discrimination, aiding the voiceless and the less fortunate, the foundation of a happy and harmonious life in a family, community and society and the world, these things are fast disappearing from human behavior. Self-centered individualism with a "me first" syndrome dominates our lives and is playing havoc between First and Third World countries.

Proper and loving parenting which is the main source of building the character of future generations is drying up.

On the face of it, the picture about the future of mankind seems bleak. Yet, I urge and encourage the young people to move us into this new age of hope. Hope that mankind would soar to the UNITY OF MAN and GLOBAL ECONOMY.

Is there a cause for this crazy hope?

The hope lies essentially in the youth. If they seem to be drifting off to self destructive ways, that is a reflection of our social system and society, bad parentage, broken homes, fractured relationships and in different upbringings in homes.

The family unit is the building block of mankind. The strongest force of all that holds a family together is – abundant love. If we removed this central force,

then mankind will be doomed. Our children and youth are being exposed to negative activities on television, radio and in their community on a daily basis such as drugs, sex, deceit and hundreds acts of violence. This slowly will break the moral thinking of our young minds, sending the wrong signals to them. This can lead to an out of control youth; this discriminates and demoralizes them. We need to shape, encourage and foster Human values that are so important and need to be improved in our society.

Leaders

Many Children and youth in our community have the potential deep down to be leaders, they have vision, courage, will power and initiative to be great leaders of tomorrow, they are hungry and crying out and begging silently for the tools and infrastructure. First and foremost; children have to be raised to become persons of character. ***There is no way - absolutely none - by which children can be molded other than by personal example set by parents, teachers and society.***

Children and young people should be inspired in their formative years by great leaders and examples because it is then they decide on their pursuits, profession and matrimony. But can we as a responsible society today gave them these tools? We have on Bonaire only 1.000 students to focus on, such a unique situation if you compare other countries with hundreds of thousands. We have levels from VWO to AGO. They should be our priority. That should not be such a problem?

It should be known that the balance of economic prosperity and advanced social development of Bonaire's future lies in the hands of our children. This development starts from infancy until young adulthood.

YARDSTICK TO MEASURE GOOD LEADERSHIP

How do we measure good leadership is a natural question that is frequently asked. People often enquire: "Was not Hitler a great leader"? He had the whole German nation doing what he wanted them to do. The German industry and technology reached new heights during his rule and he nearly conquered the whole of Europe and North Africa. Leaders like Hitler become megalomaniac and become prisoners of their ego and cause a great deal of suffering to others. The human tragedy is such that each one of us feels that he is the epitome of perfection.

STRUCTURE OF GOOD LEADERS: THE FOUNDATION

When we study and analyze outstanding leaders in history who have done some lasting good to mankind, a nation, a community, an organization or a cause, we find that they are not similar. They come in all shapes, sizes and hues – The Mahatma Gandhi (s), the Martin Luther King (s) The Mother Theresa (s) Benjamin Franklin (s) Nelson Mandela (s): The flamboyant, the scholarly: the artistic; the ascetic: the gregarious and the recluse. And yet, when we look deeper into their make-up we find something interesting. They have two things in common:

- 1) They are all person of character;
- 2) They have an inner structure, which is composed of certain universal qualities.

CHARACTER

Character is the most important factor, which makes effective leaders. There can be no effective leadership without character. How to transform ourselves to become worthy of being called a person of character? Can it be done at all? It raises the question whether leaders are born or made? It is **an art**, which can be acquired only by self-effort. Proper Leadership is a function of interpersonal relations and not of **organizational status**.

Anyone whose ambition is to transform himself to do well should read the lives of outstanding leaders, men or women, particularly in one's interest or line of work (profession), drawing inspiration to improve and develop their skills. But it is of value only if we acquire the reading habit (smile).

STRUCTURE OF GOOD LEADERS

**COURAGE TO DECIDE: CHARACTER
WILL POWER TO PERSIST
INITIATIVE TO BE A SELF STARTER
KNOWLEDGE OF SELF
ABILITY TO DEAL WITH PEOPLE
KNOWLEDGE OF THE JOB**

THE LEADERSHIP PROCESS

**TO BE – is the source of leadership.
TO DO – is the style of leadership by personal example.**

TO SEE & TO TELL – are the functions, tools and techniques of leadership.

It is my fervent hope that this article will inspire our young people to become leaders of tomorrow, as well as the Parents and Teachers who groom them. And to the leaders of today I would like to say: "Pay it forward to a future leader of tomorrow"!

Davika Vicky Bissessar.

Hasi di bo kurpa bo propio 'business'

Top Health Fitness i Health Center: un aserkamiento nobo i totalmente diferente enkuanto salú i fitness na Bonaire

Porfin! Algun persona ta despregando un biaha mas i alaves aplikando e noshon: **ku nos mester konsiderá nos kurpa komo un unidat di mente, espíritu i kurpa.** Nos kurpa ta den e direkshon di 'pèrdè' mas i mas den e pos sin fondo di dòkternan, speshalistanan i droga legalisá (sinónimo den mundo moderno pa: remedinan aprobá). A yega tempu pues pa tuma bo kurpa den bo mesun mannan back: i hasi 'é bo 'business'. I laga e profeshonalnan di Top Health Fitness i Health Center assistí bo den e proseso aki! Kuminsando ku nan 'Open House' di dia 6 di mei awor.

Di e selva di sentronan di salú i fitness, Top Health Fitness i Health Center ta ofresé un kaminda iluminá pa alkansá bo metanan: un mente i espíritu sano den un kurpa saludabel.

Top Health Fitness i Health Center ta buta e konsepto aki den práktika ku su fitness center nobo nobo i e tienda **Ma Jochi**.

Bonaire ya a sera konosí ku **Ma Jochi** (situá antes den e tienda **Tambu** den Kaya Grandi), ku ta spesialisá den aroma terapia, charla i kursonan (sensia i produktonan di Feng-shui ku ta harmonisá kas).

Ademas di e seshonnan di fitness (den grupo of individual) **TH Fitness i Health Center** ta ofresé aerobic, step aerobic, body shaping, power abs, zumba, circuit training, fit walking i kursonan di defensa propio. Tambe **TH Fitness i Health Center** ta presentá programanan pa bahamentu di peso i detoksifikashon bou di guia di nan dietista sertifiká. Charlanan riba tereno di salú i bienestar tambe ta forma parti di nan filosofia.

PRACTICAL COMPUTERTIPS for an easier life

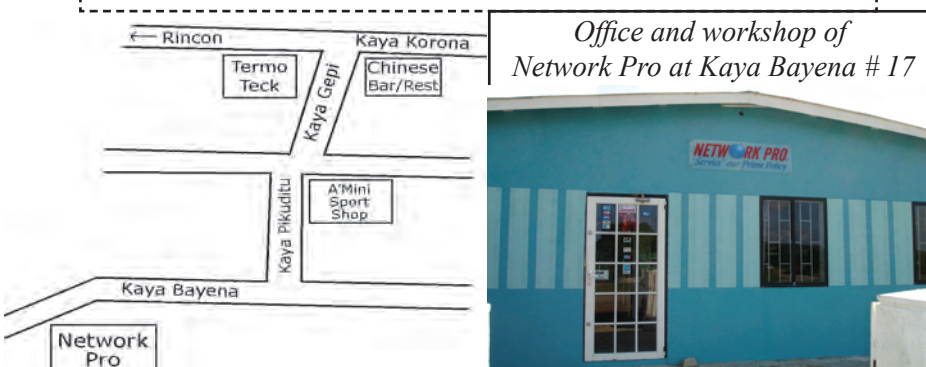
Sr. G. Felix

Una computadora es una inversión. Ésta es la razón por la cual deseas protegerla y sacarle el máximo provecho posible. Pero inclusive si tu PC está funcionando bien y si no te da ningún problema, tal vez estés dejando de lado algunas cosas que tu máquina te ofrece. Descubre un conjunto variado de maneras de mejorar el rendimiento de tu computadora.

Tanto si te pasas horas frente a tu PC, como si la usas sólo una vez al día para revisar tu correo electrónico, seguro deseas la mejor visualización posible. Ten en cuenta los siguientes consejos:

- **Afina los ajustes.** Se deben ajustar la resolución, el color, la velocidad de regeneración, el brillo y el contraste en los niveles correctos para obtener una óptima visualización. (Muchas PC presentan controles situados en la parte frontal del monitor, a fin

The only authorized and certified Service Center for HP on Bonaire.

Office and workshop of Network Pro at Kaya Bayena # 17

Pa e atletanan den e ramo profeshonal di deporte (komo, por ehèmpel, wind-surfistanan, hungadónan di futbòl, landadónan etc) **TH Fitness i Health Center** ta ofresé programanan di nutrishon i fitness adaptá. Tur bou di guia di nan dietista i instruktornan sertifiká ku eksperensha.

Top Health Fitness i Health Center na Kaya Nikiboko-Noord (banda di Nuria antes)

Bo no tin tempu pa partisipá na lèsnan den grupo? Mantené asina mes bo kurpa bo 'business' pa medio di un trainer personal. Of sigui e entrenamiento di por ehèmpel 'zumba' riba TH su dvd den bo mesun ora liber.

Pa bailadónan den mundo profeshonal di salsa, señora Pourier-Nahorst no ta un deskonosí. El a hasi furor komo bailadó profeshonal i ko-instruktora di e dos skol di salsa mashá konosí na Kòrsou kualnan ta Salsation i Salsipuedes. (wak tambe: www.salsipuedes.com). Sra. Pourier-Nahorst tabata ganadora den diferente kompetenshanan tantu nashonal komo den region. El a partisipá ademas den varios konferensha di salsa di importansha den diferente pais den Europa, Amerika Latina i den Karibe.

TH Fitness i Health Center ku orguyo ta partisipá ku Sra. Pourier-Nahorst lo ta nan instruktora ofishal di salsa estilo puertorikeño. Eksperensia pa bo mes kon sensual i rítmiko ta pa tene bo kurpa den kondishon!

Tin tres opshon di miembresia: **Plata** (dos bes pa siman), **Oro** (tres bes pa siman) i **Diamante** (uso ilimitá).

Bo ta sintibo demasiado 'grandi' of 'yòng' pa ta miembro di **TH Fitness i Health Center**? Tur chansa un banda! **TH Fitness i Health Center** ta ofresé preisnan mashá atraktivo pa 60+ , teeners i mucha.

Parti di e proseso di registrashon lo ta un evaluashon fisiko kompletu (midimentu di prishon, suku, nivel di vèt, peso etc).

For di awor bo kurpa lo kuminsá bira bo 'business' atrobe!

Laga **abo** ta bo propio manager!

Natalie A.C. Wanga

Orario di apertura:

Dialuna te ku diabièrnè: 8 - 11'or mainta i 6 - 9 'or anochi.

Diasabra: 8 - 12 'or.

Diadomingu i dia di fiesta será.

de hacer más fácil el acceso.)

- **Elige el monitor adecuado.** Los monitores más grandes reducen la irritación de los ojos de quienes pasan mucho tiempo frente a la computadora, pero pueden también ser un poco imprecisos. Encuentra el equilibrio que más conveniente te resulte.
- **Búscate accesorios.** Piensa en comprar accesorios, como una pantalla antirreflexiva, que mejoren la visualización de tu PC.

Ohhhhhh.....I shouldn't have eaten that mouse

Dos luna pasá nos a ekspresá nos prekusashon i duda publikamente over di e rumbo ku e negosashonnan tokante struktura estatal tabata parse di a kue. P'esei nos tabata dòbel kontentu ora nos a tende e notisia - por sierto sorprendiente pa nos tambe -, ku Boneiru, Saba i Statia a firma un pròtokòl dia 20 di aprel den kua e tres islanan aki a ekspresá klaramente ku nan ta bai pa un modelo di integrashon ku Hulanda (pues, nò ku Reino Hulandes). E desishon aki ta kuadra ku resultado di e referendum di Boneiru di sèptèmber 2004. ARCO ta felisità partido UPB i Sr. Ramonsito Booi en partikular un biaha mas ku e buèlta positivo aki. Den e edishon aki ARCO ta publiká un PRUEBA DI UN STRUKTURA NOBO. Ta evidente ku e prueba aki no ta e produkto final. Konsehonan Insular di Boneiru, Saba i Statia, i tambe outoridatnan di Hulanda

ainda mester konsiderá, diskutí i negoshá over di e modelo aki i despues vota riba dje. Nos ta publiká e prueba aki, pasobra ta importante pa tur hende por haña un idea den ki direkshon e negosashonnan por bai. E prueba aki tambe ta refutá definitivamente e opinion di algun hende ku un modelo di integrashon komo 'laso direkto' Boneiru/Hulanda, lòs di Kòrsou, no ta posibel. Den e prueba aki Boneiru lo haña un outonomia amplio, hopi mas ku Boneiru tin aworaki. Pero den e struktura aki Boneiru por hèndel esei ku yudansa di Hulanda. Ademas, e struktura ta kontené un klousula ku ta pone ku Boneiru su outonomia por krese den futuro. Segun Boneiru ta krese, su outonomia tambe por krese. E prueba aki ta responsabel, faktibel i ta primintí un futuro briyante pa Boneiru!

PRUEBA DI UN STRUKTURA NOBO PA BONEIRU

(Entidat públiko Boneiru; instituí pa lei Hulandes - konstituendo un Struktura Legislativo i Gubernamental pa Boneiru ('SLGB') - konforme art. 134 di 'Grondwet' Hulandes). Grondwet Hulandes, un di e konstitushonnan mas mihó i moderno na mundu, lo bira grondwet (konstitushon) di Bonaire; e SLGB ta bira e 'Staatsregeling pa Boneiru'.

1. TRATADONAN (órgano: Gobièrnu di Reino/Parlamento Hulandes)

Tur tratado internashonal ku ta na vigor pa Antia Hulandes na momentu ku e SLGB ta drenta na vigor, lo keda na vigor pa Boneiru (Boneiru ta enserá Saba i Statia tambe). Tratadonan ku ta na vigor eksklusivamente pa pais Hulanda lo drenta na vigor pa Boneiru dentro di un periodo di X kantidat di aña, a ménos ku Boneiru tin opheshon kontra tal ekstenshon i kon tal ku eksklushon òf desviashon pa Boneiru no ta dañino pa Reino Hulandes òf pais Hulanda. **E posibilidat aki, esta ku por desviá for di tratadonan internashonal konforme deseo di Boneiru, ta bira un derecho di Boneiru.**

Boneiru lo wòrdu inkluí den e tratado di Union Europeo komo 'UPG'.

Ta instalá na Boneiru un ofisina di Ministerio pa Asuntunan Eksterior di Reino Hulandes pa hasi kontaktonan direkto entre Boneiru i otro paisnan posibel (p.e. Venezuela/Trinidad/Organisashonnan Internashonal). Índole di e kontaktonan aki lo ta limitá i por tuma lugá solamente den konsulta ku Gobièrnu di Reino.

2. LEGISLASHON (órgano: Konseho Insular; 11 miembro)

Boneiru ta outónomo pa atendé su propio asuntunan. Tur asuntu no mensioná den e SLGB ta asuntunan outónomo di Boneiru. E siguiente asuntunan *no* ta kai bou di e outonomia di Boneiru:

- A. Tur asuntu ku na e momentu aki ta reglá den un 'rijkswet' òf 'algemene maatregel van rijksbestuur' (= leinan di Reino Hulandes), pues asuntunan manera nashonalidat, relashonnan eksterior i asuntunan konektá ku defensa di e isla di Boneiru etc.
- B. *Ehekushon i legislashon* di e siguiente asuntunan:
 1. Derecho sivil i komersial, derecho di insolvensia, derecho di prosedimentu sivil, derecho penal, derecho di prosedimentu penal, derecho notarial, kódigo (areglo general) di derecho atministrativo, hurisdikshon den kasonan sivil i penal, i tambe den kasonan atministrativo i fiskal, i tambe komposishon i kompetensia di poder hudisial.
 2. Polis i duana.
 3. *Supervishon* riba finansa públiko (Kontrolaria general etc.), i tambe supervishon riba desishonnan di Konseho Insular i Konseho Ehekutivo di Boneiru.
 4. *Supervishon* riba kobransa (i kobransa forsá) di impuesto direkto i indirekto, derecho i akseins. NB Boneiru mes lo keda responsabel pa e trabou di kobransa.
 5. Interkambio di divisa, moneda i sektor bankario (mester skohe ainda entre Euro òf Dollar Merikano).
 6. Komishon di Kòntrol ('Audit') pa garantisá kalidat di servisionan di gobièrnu (proposishon di Komishon Jesurun).
- C. *Legislashon* di e siguiente asuntunan:
 7. Transparensia di gobièrnu inkluso transparensia di finansiamentu di partidonan polítiko.
 8. Prizòn i re-edukashon di hóbennan.
 9. Posishon hurídiko di amtenar, inkluso nan derecho riba penshun.
 10. Sistema di peso- i medidanan.
 11. Kadaster i registro di hipotek i propiedat.
 12. Órgano independiente pa investigá kehonan kontra gobièrnu (Defensor públiko òf Ombudsman).
 13. Salubridat públiko.
 14. Derecho laboral i seguro sosial.
 15. Enseñansa.
 16. Meteorologia.

STRUKTURA
ESTATAL

PROPAGANDA

POSIBILIDAT

REALIDAT

17. Arkiologia.

D. *Legislashon* di e siguiente asuntunan:

18. Derecho di importashon i eksportashon, impuesto riba divisa.

19. Kobransa forsá (*'dwanginvordering'*).

NB.1 Tareanan *ehekutivo* pa atendé ku e asuntunan menshoná bou di lèter C ku D ta wòrdu otorgá na Boneiru.

NB 2. Segun Boneiru ta krese, e asuntunan menshoná bou di lèter C por wòrdu traspasá na Boneiru den konsulta ku pais Hulanda.

Boneiru por desviá for di leinan Hulandes tokante asuntunan ku no ta kai bou di Boneiru su outonomia. Por ehèmpel, ta posibel pa desviá for di Kódigo sivil Hulandes, di moda ku den práktika e aktual Kódigo sivil Antiano ta keda na vigor pa Boneiru.

Desviashon ta posibel solamente, si interes general di Reino i òf interes general di pais Hulanda ta permití esei.

Boneiru por nòmbra un 'representante plenipotensiaro' pa representá Boneiru den 'Tweede Kamer' (parlamento Hulandes). E no tin derecho di voto, pero e por asistí na tur reunion (inkluso reunion di komishon). Riba sierto tópiko (ku ta toka Boneiru) gobièrnu Hulandes mester dun'é oportunitat pa duna su opinion. Ademas, e tin derecho di tuma kontakto direkto ku Ministernan Hulandes tokante asuntunan indiká pa Konseho Ehekutivo di Boneiru.

3. Gobièrnu (órgano: Konseho Ehekutivo i Gezaghebber)

Sistema dual. Pues gobièrnu i konseho insular ta separá for di otro. Konseho Ehekutivo (Bestuurscollege) ta gobèrná Boneiru.

Gezaghebber ta 'PHP' (Hefe lokal di Polis). Relashon entre gezaghebber i BC mester wòrdu elaborá ainda. Gezaghebber ta representá i ta wòrdu nombrá dor di Korona (= Gobièrnu di Hulanda).

4. PODER HUDISIAL

Pais Hulanda ta responsabel pa i ta regla poder hudisial na Boneiru. Ta instalá un Korte Konstitushonal pa athudiká kasonan entre Hulanda i Boneiru.

Ta instalá na Bonaire un korte di promé instansia ('Korte di Boneiru'), konsistiendo di un solo hues, pa athudiká kasonan sivil, penal, administrativo i fiskal. Huesnan ta wòrdu nombrá dor di Korona (= gobièrnu di Hulanda) pa un periodo di no mas ku 5 aña. Korte di Boneiru tin hurisdikson pa tur kaso ku na Hulanda ta kai bou di kompetensia di '*kantongerecht*' i '*arrondissementsrechtbank*'. Korte di Boneiru ta forma parti i ta risibí asistensia di un '*arrondissementsrechtbank*' (= korte regional) Hulandes. Un mediadó Boneriano (ku sierto podernan hudisial) ta responsabel pa mediashon na Boneiru konforme reglanan stipulá pa lei (un ordenansa insular di Boneiru).

Kasonan den apelashon ('hoger beroep') ta wòrdu athudiká dor di un delegashon di 3 hues di un Korte di Hustisia Hulandes (p.e. '*Gerechtshof*' di Den Haag). E delegashon aki (yamá 'Korte di Hustisia di Boneiru') ta bini Boneiru por lo ménos 4 biaha pa aña. Pa organisá un k'e otro ta hasi uzo mas tantu posibel di teknologia moderno (p.e. 'rolzitting' digital).

Meskos ku awor, por bai den '*cassatie*' (kasashon) na Korte Supremo (= Hoge Raad) di Hulanda. Abogadonan Boneriano lo haña derecho pa defendé kasonan dilanti Korte Supremo.

NB Ta práktiko pa duna Korte di Boneiru hurisdikshon na Saba i Statia tambe. Lo ta nesario e ora ei pa stashoná 2 of 3 hues na Boneiru. Aparte di Boneiru, nan por hèndel kasonan na Saba i Statia tambe, meskos ku huesnan di Kòrsou i Aruba ta hèndel kasonan na Boneiru aworaki. Korte di Hustisia di Boneiru tambe lo tin hurisdikshon na Saba/Statia e ora ei.

ASUNTUNAN OUTÓNOMO DI BONEIRU:

Haf, aeropuerto, brandwer, agrikultura, kria di bestia & peskeria, pòst, deporte, rekreashon i kultura, medio-ambiente, atmishon i ekspulshon di stranhero, asuntunan sosial, estableimentu di kompania, zona eksklusivo ekonómiko, legislashon di impuesto i akseins inkluso kobransa, telekomunikashon, aviashon, mediashon, asuntunan familiar (voogdijraad) i guia di famia. Tambe mayoria di e tareanan ehekutivo pa atendé ku e asuntunan menshoná bou di lèternan C ku D. I, finalmente, tur asunto ku **no** a ser menshoná aki riba.

KON TA EVITÁ 'INUNDASHON' DI BONEIRU DOR DI IMIGRANTE?

Na e siguiente maneranan gobièrnu por evitá ku imigrante lo inundá Boneiru:

- 1) Maneho sosial ta keda un asunto outónimo di Boneiru. Lei di 'bijstand' Hulandes lo **no** drenta na vigor na Boneiru. Pa e motibu aki hende ku ta biba na Boneiru solamente por risibí *onderstand* Boneriano, si nan ta bin na remarke pa esei. *Onderstand* Boneriano lo wòrdu fihá na mitar di sueldo mínimo i bo no ta hañ'é sin *presta labor* (p.e. den forma di 3 siman di '*rouleer*', manera antes). Kompará ku leinan sosial di Hulanda i otro paisnan Europeo e areglo aki ta asina inatraktivo, ku hendenan den 'bijstand' na Hulanda i Europa lo no bini pa inundá Boneiru. Hulandesnan Antiano bibá na e otro islanan di Antia tampoko lo no bini pa probechá di e areglo aki (p.e. hende ku ta risibí *onderstand* na Kòrsou no tin obligashon di traha).
- 2) Personanan nasí na Boneiru (òf Antia/Aruba) di nashonalidat Hulandes i sierto otro kategoria di Hulandesnan (esaki lo wòrdu fihá despues), ku na momentu ku e SLGB ta drenta na vigor ta registrá na Boneiru i ku a biba un total di mas ku 10 aña na Boneiru, lo tin *derecho riba trabou na Boneiru garantisá pa gobièrnu* (p.e. pa medio di un areglo di supsidio pa kompanianan ku ta tuma Boneriano den servisio) i, dependiendo di altura di e entrada, nan lo tin *derecho riba bibienda na Boneiru* (p.e. pa medio di un areglo Boneriano di '*huursubsidie*'). E derechonan preferensial aki lo keda na vigor durante un periodo di transishon di no mas ku 25 aña.

Di e forma aki imigrashon no ta un menasa pa pueblo di Boneiru.

- 3) Atmishon di Hulandesnan Europeo ta liber. Atmishon di otro siudadano di UE ta posibel solamente, si nan tin trabou (òf otro entrada c.q. kapital) i un lugá di biba. Hende ku no tin nashonalidat Hulandes ku kier lanta un negoshi na Boneiru mester invertí un montante mínimo. Doñonan di trabou na Boneiru ta liber pa skohe nan trahadónan, basta nan tin nashonalidat Hulandes, ta siudadano di UE òf stranhero atmití. Boneriano tin un derecho preferensial riba tur otro stranhero.

Influho di siudadanonan di UE ta sufisientemente reglá di e forma aki. Influho di stranhero por wòrdu limitá sufisientemente.

E STRUKTURA AKI LO KONVENSÉ INVERSHONIS-TANAN I LO STIMULÁ EKONOMIA DI BONEIRU.

SIN EMBARGO, BONEIRU TA MANTENÉ SU OUTONOMIA KOMPLETO RIBA TERENO DI MEDIO-AMBIENTE I KULTURA.

KRESEMENTU KU MANTENSHON DI KULTURA I NATURALES.

Your restaurant not listed here? If you have any questions regarding this page? Please feel free to contact us @ 717-2427

Dining Guide

BONAIRE Old Inn RESTAURANT & BAR

The Old Inn offers you a nice open-air terrace to meet and eat with your family or with friends. Come and try our new menu with International, Local and German dishes.

We are open from 08:00 to 22:00 for breakfast, lunch and dinner. Closed on Wednesday night. We are located at J.A. Abraham Boulevard, directly in front of the Plaza Resort.

NEW

HAPPY HOUR EVERY DAY FROM 5 PM TO 7 PM

Name:	Food:	Days Closed:	Attributes:
Bella Vista 717-5080	Local International	None	[Icons]
Bistro De Paris 717-7070	French Lunch Int'national Dinner	Sat/Sunday Sunday	[Icons]
Blue Moon 717-8617	International	Wednesday	[Icons]
Capriccio 717-7230	Italian	Tuesday	[Icons]
Listing reserved	Delicious International	None	[Icons]
China Nobo 717-8981	Local Cantonese	None	[Icons]
City Café 717-8286	International Local	None	[Icons]
Crocantino 717-5025	Italian	Monday	[Icons]
Den Laman 717-4106	International	None	[Icons]
Donna's & Giorgio 717-3799	Italian	Wednesday	[Icons]
Great Escape Restaurant 717-7488	International Cuban	Monday no lunch/dinner	[Icons]
E Teras 717-4141	Grill	None	[Icons]
Garden Café 717-3410	Lebanese International	Wednesday	[Icons]
It Rains Fishes 717-8780	International	Sunday	[Icons]
KonTiki Beachclub 717-5369	International	None	[Icons]
La Luna 717-2370	International	Sunday Monday	[Icons]
Lion's Den 717-3400	International	None	[Icons]
Listing reserved	Delicious	None	[Icons]
Listing reserved	Delicious	None	[Icons]
Old Inn 717-6666	International/German/Local	Wednesday evening	[Icons]
Listing reserved	Delicious	None	[Icons]
Pirate's Steak House 717-8434	Steaks/Seafood	Monday	[Icons]
Rose Bar/Restaurant 562 6364	Local	Wednesday	[Icons]
Rum Runners 717-8290	International	None	[Icons]
Salsa 717-3558	International	None	[Icons]
The Ribs Factory 717-4600	Ribs International	None	[Icons]
Zeezicht 717-8434	Creole/Seafood International	None	[Icons]

E Teras
Kaya Nihiboko-Zuid 8
717-4141
Don't forget to eat

Open everyday. The whole day
Come and enjoy with the locals!!

Den Laman Restaurant
Tel: 717-4106
Oceanfront & Open Kitchen for breakfast, lunch and dinner
Kaya Gobernador N. Debot 77

EEG BOULEVARD 97 www.bonairegreatescape.com 717-7488

GREAT ESCAPE
BAR
HOTEL
RESTAURANT
FINE ROOMS - CUBAN FOOD - GREAT BEER

Listing in the dining guide: Naf. 12,50;
Banner 3 x 5 cm Naf. 20,-;
Business card ad: Naf. 38,-.

Doing business without advertising is like winking at a girl in the dark. You know what you are doing, but nobody else does.

Legend (icons used with permission of Bonaire Affair):

- [Airco icon] Airco
- [Lunch icon] Lunch
- [American Express icon] American Express Accepted
- [Major Creditcards icon] Major Creditcards Accepted
- [Breakfast icon] Breakfast
- [Dinner icon] Dinner
- [Open-Air Dining icon] Open-Air Dining
- [Seaview icon] Seaview

10% Special Discount for Divers & Windsurfers
Offer ends June 30th 2006

Lunch: Open Monday, Tuesday, Thursday, Friday (11:30-14:30)
Dinner: Open every day. Wednesday closed (16:30-23:00)

Garden Cafe Kaya Grandi # 59
7173410 Bonaire
gardencafebonaire@hotmail.com

Pizza, Grill, Vegetarian, Lebanese and International Food

EMPRESARIO TUMA NOTA SIN AVISO BO TA BANKAROTA!

Things to do on Bonaire

Diving

- Big Blue FreeDive Bonaire 717-6720
- Blue Divers 717-6860
- Black Durgon Inn & Dive Center 717-8978
- Bonaire Dive and Adventure 717-2227
- Bruce Bowker's Carib Inn 717-8819
- Buddy Dive 717-5080
- Captain Don's Habitat 717-8290
- Deep Blue View Divers 717-8073
- Divi Dive Bonaire 717-8285
- Dive Inn Bonaire 717-8761
- Great Adventure Bonaire 717-7500
- Larry's Shore & Wild Side Diving 717-5246
- Photo Tours 717-3460
- Rec Tek Scuba 717-6537
- Renee Snorkeltrips 785-0771
- Scuba Vision 717-2844
- Sea & Discover 717-5322
- Toucan Diving 717-2500
- Touch the Sea 717-8529
- Tropical Divers 717-5111
- Wanna Dive Bonaire 790-8880
- Yellow Submarine 717-2929

Sailing

- Blue Band Watersports 5607897
- Bonaire Nautico Marina 560-7254
- Caribbean Parasail & Watersport 717-4998
- Carib Sailing Bonaire 790-0986
- Oscarina 790-7674
- Paranda 717-2450
- Parasail Bonaire 567-0940
- Pirate Cruise of Bonaire 790-8330
- Samur Sailing 717-5592
- Woodwind 786-7055

Windsurfing

- Jibe City 717-5233
- Bonaire Windsurf Place 717-2288

Spa's

- The Great Escape Spa Massage 717 7488
- Majestic Journeys Bonaire 717-2482
- Nubia Day Spa Face & Body 717-2622
- Intermezzo Day Spa 717-8848

Bird Watching

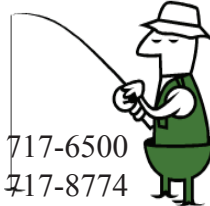
- Discover Bonaire 717-2098
- Bonaire Tours & Vacations 717-8778

Biking

- Bonaire Tours & Vacations 717-8778
- Buddy Dive Resort 717-5080
- Cycle Bonaire 717-7558
- De Freewieler 717-8545
- Outdoor Bonaire 791-6272
- Rento Fun Drive 717-2408

Fishing

- Big Game Sportfishing 717-6500
- Piscatur 717-8774

Sightseeing

- Achie Tours & Transport 717-8630
- Bonaire Boating 790-5353
- Bonaire Tours & Vacations 717-8778
- Outdoor Bonaire 791-6272
- Rooi Lamoenchi Kunuku Park 717-8489
- Soldachi Tours 717-6435
- Tropical Travel 717-2500
- Voyager Events 717-8190

Kiteboarding

Roan Jaspars 786-6138

WE DARE TO CARE FOUNDATION

Project Parke Públiko Boneriano

A non-profit organization with the objective of addressing and finding solutions to some of the social problems affecting Bonaire's children:

bismar@bonairelive.com or jamesfinies@flamingotv.net
 Bankers: MCB a/c 110.966.09
 RBTT a/c 21.43.291

DONATIONS ARE WELCOME

Majestic Journeys
Bonaire NA

A Spiritual Oasis
Reuniting Mind,
Body & Spirit

Tel: 717-2482
 Cel: 566-6093
 Kaya L.D. Gerharts #10
www.MajesticJourneysBonaire.com

www.dive-friends-Bonaire.com

Feel the fear, do it anyway!

Photo Tours Divers Caribbean Court
 Photo Tours Divers Hamlet
 Yellow Submarine
 Caribbean Club
 Divers Discount Shop
 Photo Tours Shop
 Yellow Submarine
717-2929

Free upgrade to Nitrox!!
SPECIAL Nitrox Course \$79!

Kaya Grandi nr. 72, Kralendijk, Bonaire
 Netherlands Antilles
 Tel. 717-8741, Fax. 717-7240
 www.ober.si.com - sales@ober.si.com

Kumpra Laser printer enbes di Inkjet printer I skapa hopi sen riba Cartridges. *Baha bo Kosto di Print entre 50% pa 80% hasiendo uso di Xerox Laser printer enbes di Inkjet printer.*

Purchase Laser printer instead of Inkjet printer and make great savings on cartridge. *Lower your printing cost between 50% to 80% using Xerox Laser printers.*

Go Laser SPECIAL!

B & W LASER PRINTER

XEROX®

**Model
3117**

Cash & Carry Prijs: NAF 275,-

Multi function: B&W laser printer, Copier and Color scanner.

XEROX®

**Model
PE114e**

Cash & Carry Prijs: NAF 495,-

FULL COLOR LASER PRINTER

XEROX®

**Model
6120**

Prijs kuminsando for di: NAF 1.200,-

Tur prijs ariba mensiona ta exclui O.B, I ta inclui Trade In. — All of the mentioned prices exclude O.B. And include Trade In.